

Juss på norsk

Den tredje leiaren i Noregs Mållag, jussprofessor Nikolaus Gjelsvik, gjorde rettsmålet her i landet norskare og enklare å forstå.

SIDE 14–17

Kritisk til språkhistorieverk

– Norsk språkhistorie inneheld for mange feil, meiner UiO-professor Sverre Stausland Johnsen.

SIDE 12–13

Pris til Jakob og Neikob

Kari Stai frå Inderøy har fått Nynorsk barnelitteraturpris 2018 for *Jakob og Neikob* og *Alle Andre*.

SIDE 24

Norsk Tidend

medlemsblad for Noregs Mållag

nr. 4
september 2019

Språkrøkt i Skandinavia

I nabolanda våre er det fyrst og fremst høgresida som vil verne om nasjonalspråket. Kvifor er det blitt slik?

SIDE 4–7

Ein verdfull språkarv

■ Då den førre danske regjeringa for snart to år sidan avgjorde å flytte Dansk Sprognævn ut av København og til Bogense, ein liten landsby nord på Fyn, kom dei sterkaste politiske protestane frå Dansk Folkeparti. Av og til kan desentralisering vere eit gode, men den danske systerorganisasjonen til Språkrådet har tvillaust eit svakare spelerom så langt frå hovudstaden og institusjonar dei jobbar med og for. I april vart dei flytta.

■ For oss nordmenn er det lett å ta kampen for nasjonalspråket for gitt. Vi kan rett nok krangle om norskens plass i academia, men vi kan vere ganske trygge for at verken OsloMet- rektor Curt Rice eller andre skuldar oss for å vere høgrenasjonalistar om vi talar norsken si sak. Slik er det ikkje i dei skandinaviske nabolanda våre.

■ Både i Sverige og Danmark er den nasjonale kulturarven blitt ei populær sak for dei populistiske partia på den politiske høgresa. «Trygghet og Tradition» er slagordet til Sverigedemokraterna, eit parti som 17,5 % av svenskane røysta på ved valet i 2018. Frå ein slik ståstad blir språket vårt noko som me må ta vare på fordi alt nytt er litt skummelt. Fordi nokon, anten me snakkar om innvandrarar eller det er globalistar, representerer noko som det gjeld å halde på god avstand. I eit slikt perspektiv blir språkleg proteksjonisme alt anna enn vakkert. Det blir farleg.

■ Fagfolka i dette bladet peikar på at den interne språkkampen i Noreg har halde språkinteressa i hevd i breie lag av folket, og at det er noko av forklaringa på kvifor høgresa her ikkje kan ta monopol på spørsmål som gjeld språk og nasjon. Det er ein svært viktig arv å forvalte.

ASTRID MARIE GROV

Utgeven av Noregs Mållag

Avisa blir redigert etter Redaktørplakaten.

Tilskrift: Lilletorget 1, 0184 OSLO

Redaktør: Astrid Marie Grov,
astrid.grov@nm.no,
tlf. 23 00 29 32

I redaksjonen:
Hege Lothe, Erik Grov

Heimeside: www.nm.no

Abonnement: 250 kroner per år

Utforming: Audun Skjervøy, Språksmia AS
smia@spraksmia.no

Nå har Kulturdepartementet endeleg komme med dokumentet som målrørsla har venta på i vinter og vår. Heilt tilbake i 2012 stod det i proposisjonen til statsbudsjettet at departementet skulle vurdere korleis Språkrådets verksemd kunne bli forankra i ei meir overordna språklov. Først hausten 2019 har vi altså fått eit høyringsnotat og utkast til **lov om språk**.

Med lov skal s

FRAMLEGGET TIL SPRÅKLOV tar opp i seg den gamle mållova, men femnar breiare og slår fast statusen til norsk språk, urfolksspråk, norsk teiknspråk og nasjonale minoritetsspråk.

Nynorsken som eit mindre brukt språk treng eit anna vern enn bokmålet, og det er nytt at lova syner at regjeringa ser og meiner dette. Lova seier at offentlege organ faktisk skal fremja nynorsk. At regjeringa nå legg vekk omgrepet «målform» til fordel for «språk», er noko Noregs Mållag har ønskt seg lenge og er eit signal om å styrke statusen til nynorsk.

PÅ EITT VIKTIG punkt er høyringa likevel delt. Det er så ein anar at her har ikkje regjeringspartia greidd å bli einige. Spørsmålet går på om det skal gjelde same språkreglar for dei nye fylkeskommunane som dei reglane som nå gjeld for statlege verksemdar. Går dette alternativet igjennom, tyder det at fylka må svara ein privatperson på det språket personen sjølv brukar. Altså at om eg skriv til Trøndelag eller Troms og Finnmark, så pliktar byråkratane i desse fylka å svara meg på nynorsk.

Alternativet lanserer også ein ny måte å bestemme det offentlege skriftspråket hos fylkesmann og fylkesadministrasjon på. Eit fylke skal berre kunne vera «eittspråkleg» dersom eit reint fleirtal av kommunar har valt bokmål eller nynorsk. Det kjem til å gjelde Vestland og Møre og Romsdal (nynorsk) og Troms og Finnmark, Trøndelag, Oslo og Viken (bokmål). I språknøytrale fylke der minst ein firedel av kommunane er nynorskkommunar, skal administrasjonen bruke minst 25 % nynorsk i

LEIARTEILEGEN

MAGNE AASBRENN
Leiari i Noregs Mållag

utetterretta informasjon. I nøytrale fylke som har minst tre nynorskkommunar, skal administrasjonen nytte minst 10 % nynorsk.

Det tyder at Agder og Vestfold og Telemark fylke må nytte minst 25 % nynorsk. I Innlandet skal det nyttast minst 10 % nynorsk. Ein sjekk på nettsidene til desse fylka i dag viser at nynorskprosenten er bortimot null. Altså vil lovpålegga føre til ein klar framgang for nynorsk i det offentlege.

ROGALAND ER EIT vanskelegare tilfelle å vurdere.

På grunnlag av dei gjeldande teljereglane skriv Fylkesmannen og andre regionale statsorgan i Rogaland nynorsk i dag, men denne statusen vil bli endra til nøytralt dersom kommunesamanslåingar og språkvedtak går slik det ser ut nå. Administrasjonen i Rogaland fylke nyttar svært lite nynorsk i dag.

Etter alternativet i lovframlegget skal både fylkesmannen i Rogaland og fylkeskommunen nytte minst 25 % nynorsk. For fylkeskommunen sin del er dette identisk med det Rogaland vedtok i sin eigen fylkesplan før jul i 2018.

Illustrasjon: Kjartan Helleve

Språk byggast

Dermed blir det eit nynorsk-tap (som alt er venta med mållova vi har nå) hos fylkesmannen, men det tapet blir til dels kompensert med meir nynorsk i fylkeskommunen.

PÅ PLUSS-SIDA i det nye lovframlegget må ein føre opp at departementet føreslår at det blir stilt krav til at statsorgan har namn på norsk som følgjer offisiell rettskriving. Det vil gjera at vi ikkje får fleire OsloMet- og Bane NOR-fadesar som namn på offentlege institusjonar.

SJØLV OM DET er fleire gode tiltak i lovframlegget, er det likevel manglar.

At regjeringa føreslår at å meistre både nynorsk og bokmål ikkje lenger skal vera ei tenesteplikt for statstilsette, er Noregs Mållag svært kritisk til. Om det er eit ansvar berre nynorskbrukarane skal ha i administrasjonane, vil det svekke kravet til at alle i landet skal lære nynorsk i skulen.

SANKSJONAR ER DET tiltaket Noregs Mållag saknar mest i lovframlegget.

Historikken om korleis institusjonane følgjer mållovs-påbod viser at sanksjonar trengst. Berre å få ein årsviss reprimande frå Språkrådet er ikkje tilstrekkeleg for å få institusjonane til å skrive nynorsk. Da SAS lanserte nye nettsider i 2017, reagerte Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) med å seia at selskapet kunne bli bøtelagt om det ikkje følgde krava til universell utforming av IKT. Det er på høg tid at lova gir Språkrådet same moglegheit for sanksjonar som den Difi har.

Den nye språklova må gi Språkrådet høve til å gi bøter, og det bør både kulturministeren og Stortinget nå sjå. Alternativet er at vi går mot nye tiår med lovbrøt i fullt dagslys frå statsfinansierte institusjonar. Det hjelper ikkje om lova blir aldri så ny, om dei ho er laga for, i praksis ikkje følgjer ho.

*Den nye språklova
må gi Språkrådet
høve til å gi bøter,
og det bør både
kulturministeren
og Stortinget
nå sjå.*

Bank-ID leverer på nynorsk i dag. Og hva passer vel bedre enn «audmjuk stakk», «venleg elsk» og «mjuk magi» på selveste bryllupsdagen.

@frekheggem på Twitter

Kunne ikkje fordra Ivar Aasen. Så vaks eg opp.

@jvik89 på Twitter

Kassamannen på Kiwi i Fredrikstad siterte Shakespeare (Hamlet) på nynorsk for meg da eg handla der i dag.

@magneaasbrenn på Twitter

– Hva er du villig til å gå i demonstrasjonstog for? – Mer nynorsk på skolen. Nå som jeg endelig er ferdig med det, må vi sørge for at de som går på skolen etter meg, ikke slipper unna nynorsken.

Intervju med Sola-spelar Sebastian Sebulonsen i Rogalands Avis

Husker jeg ble intervjuet, og portrettet ble skrevet på nynorsk. Jeg siterte faren min som hadde solgt Krigsropet, og en kunde spurte han «hvordan han kunne si at denne Frelsesarme-advokaten var en fin fyr. «Fordi han er sonen min, svara far min» ... låter mye sterkere ...

@BNMeling på Twitter

Kudos til @erna_solberg for å trekke fram nynorsk som ei sak der ho er ueinig med partiet sitt.

@emiars på Twitter

– Fordi nynorsk var komisk og klownenese var komisk, så tenkte jeg at da må begge deler på en gang være dobbelt så morsomt. – Var det det?

– Jeg tror det var greit, men antakelig ikke så morsomt som jeg hadde sett for meg.

Knut Nærum til VG

«Høgre vil ha ei målform i den nye kommunen som sidestiller bokmål og nynorsk.»

Innlegg av ordførar Dag Olav Tennfjord i Sunnmørsposten 5. august.

Hadde det ikke vært for nynorsken, hadde det norske språk allerede vært utryddet!

– Hva mener du med det? – Nynorsken holder stillingen.

Dag Solstad i Morgenbladet

Satan snakket først klingende bokmål, men så skjønte jeg at noe manglet. Og da han begynte å snakke nynorsk, løstnet det veldig. Så da måtte jeg gå tilbake og endre alt han hadde sagt så langt, sier Loe, som mener dette gjør Satan mer menneskelig. Han blir en lunere type. Myk og litt varm, på en måte. Jeg likte ham mye bedre etterpå.

Erlend Loe om boka Helvete i VG

I Noreg er det den politiske venstresida og sentrumspartia som fyrst og fremst vil verna språket vårt mot engelsk. Men i nabolanda våre er **kampen for nasjonalspråket** blitt ei sak for partia på ytste høgre fløy.

Skandinavane og nasjonal-språket

«**MIT HÅB ER**, at vi efter valget får vedtaget en sproglov, der knæsætter en aktiv sprogpolitik, så vi kan få vendt udviklingen til gavn for det danske sprog i stedet for den afvikling, vi oplever i visse dele af erhvervslivet og på uddannelsesinstitutionerne. Dette sa kultur- og skulepolitisk talsperson i Dansk Folkeparti, Alex Ahrendtsen, til Den Danske Sprogkreds, ei foreining som «arbejder for at bevare det danske sprog som fundamentet for dansk kultur og samfund» i mars i år.

Her på berget har ei ny språkløv vore i emning i mange år og gjennom fleire regjeringar. Til sist vart det noverande kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande frå Venstre som skulle gjera alvor av planane; i haust sende ho eit framlegg til ny språkløv på høyring. I framlegget står det mellom anna: «Fordi posisjonen til norsk i dag er [...] under press frå engelsk i fleire sektorar, føreslår departementet å slå fast i ei eiga føresegn i språklova kva status norsk språk skal ha i Noreg.»

Vår eigen kulturminister er med andre ord heilt på linje med den danske politikarkollegaen sin i å ønskja å verna om nasjonalspråket. Men Alex Ahrendtsen tilhøyrer eit parti som allmennpolitisk ligg temmeleg fjernt frå dei som frontar språkkampen i Noreg. Dansk Folkeparti er eit høgrepopulistisk parti. Dei profilerer seg særleg på å vera innvandringskritiske

DANSK HISTORIKAR: Rasmus Glenthøj er lektor, ph.d., ved Syddansk Universitet i Odense i Danmark.

Foto: Henrik Løfvist

og til dels kritiske til klimauroa. Ved valet tidlegare i år fekk partiet 8,7 % av røystene, men var ved valet i 2015 Danmarks nest største parti med over 20 %.

– Språkrøkt er ikkje noko ein gjer

Rasmus Glenthøj er lektor, ph.d., ved Syddansk Universitet. Han har vige mykje av karrieren sin til

I Danmark har det ikkje vore nokon indre språkstrid på 150 år. Den vart avslutta allereie i 1864.

Rasmus Glenthøj,
lektor, ph.d., ved Syddansk Universitet

spørsmål som gjeld forholdet mellom Noreg og Danmark og var mellom anna ansvarleg for 1814-programmet til *Fondet for dansk-norsk samarbeid*. Glenthøj fortel at språkleg proteksjonisme i stor grad er ei sak for den politiske høgresida i Danmark.

– Dei som er opptekne av å bevare dansk språk og snakkar høgt om det, vil ein spesielt finna innanfor Dansk Folkeparti, og også til ein viss grad innanfor De Konservative. Å høyra til dømes unge høgt utdanna danskar med andre allmennpolitiske orienteringar prata om dette som ei sak, vil vera svært uvanleg. Det gjeld særleg om dei orienterer seg til venstre for midten. Slike haldningar ville ikkje

passa inn i biletet ein i Danmark har av folk på venstresida. Språkrøkt, altså å prøva på å styra, ta vare på og verna språket, det er ikkje eigentleg noko ein synest ein skal gjera.

Og det kan vera grunnar til at Dansk Folkeparti får ha kampsakene sine i fred. Representantane til partiet er nemleg ikkje redde for å provosera. Mellom anna har den tidlegare nemnde kultur- og skulepolitiske talspersonen Ahrendtsen presentert ein teori om kvifor kvinner på venstresida er meir liberale til innvandring enn han meiner dei burde vera, i eit innlegg på nettstaden fyens.dk: «Nogle gange tænker jeg på, hvorfor venstreorienterede kvinder synes, det er så berigende at

NÆRE, MEN LIKEVEL FJERNE: Det har utvikla seg store skilnader på kven som vil verne om nasjonalspråka i dei skandinaviske landa. Foto: Colorbox

importere mellomøstlige mænd med et forældet og ofte farligt kvindesyn, og jeg kan ikke slippe tanken om, at der ligger en urgammel undertrykt seksuel drift og lurer i disse kampkvinder. Draget som de er af et lønligt håb om en omgang *Fifty Shades of Grey*». Av andre utspel kan det nemnast at tidlegare leiar i partiet, Pia Kjærsgaard, har lagt skulda for valnederlaget tidlegare i år på det ho kallar «klimatullingar».

Rasmus Glenthøj seier det er stor skilnad på Noreg og Danmark i synet på språkleg proteksjonisme, og at skilnaden har historiske forklaringar.

– Den indre språkkampen i Noreg, altså kampen mellom bokmål og nynorsk, har halde språkspørsmålet varmt hos dykk. I Danmark har det ikkje vore nokon indre språkstrid på 150 år. Den vart avslutta allereie i 1864, ved den andre slesvigske krig, då Danmark måtte avstå mykje land med mange tyskspråklege til Tyskland. Når det ikkje lenger fanst tyskspråklege i Danmark som kjende seg som tyske, hadde ein ikkje noka indre språkleg spenning, og då vart språkspørsmålet ein mindre viktig del av nasjonsbygginga. For sosialdemokratane i Danmark har til dømes språk aldri vore noka sak i det heile.

Nasjonale synspunkt og ideologiar er meir mangfaldige enn mange trur, seier Glenthøj.

– Det nasjonale er ein kompleks storleik som har ein tendens til å bli forbunde med høgresida. Men det nasjonale kan koplast opp mot alle ideologiar, også dei på venstresida.

– Lite interesse for språkvern

Til skilnad frå dei andre skandinaviske landa har Sverige ei språklov som gjev eit visst vern for svensk språk. I lova står det mellom anna, i § 5: «Som hovudspråk är svenskan samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhällsområden.» Men korleis står det eigentleg til med interessa for språk i landet?

Dick Harrison er professor i historie ved Lunds universitet. Han meiner, som fleire andre historikarar og statsvitarar *Norsk Tidend* har vore i kontakt med, at den politiske interessa for språk i Sverige er svært lita. Harrison meiner den jamne svensken ikkje opplever det svenske språket som truga.

– Sverige var ei stormakt på 1600-talet og vart verande Nordens sterkaste stat inn på 1900-talet. Det svenske språket har difor aldri hatt nokon naturleg fiende.

Om nokon skulle engasjera seg i språkproteksjonistiske spørsmål i Sverige, er det den politiske høgresida, meiner Harrison.

FOLKETINGSPRESENTANT: Alex Ahrendtsen er kultur- og skolepolitisk talsperson i Dansk Folkeparti og representerer partiet på Folketinget.

Foto: Nils Svalebøg, Jysk Fynske Medier

– Det politiske partiet som dette er ei mest nærliggjande sak for, er Sverigedemokraterna. Slik den politiske situasjonen er i Sverige, hadde det vore svært politisk ukorrekt for venstresida å krevja sterke tiltak for å verne om det svenske språket. Eg har veldig, veldig vanskeleg for å førestilla meg at noko menneske der skulle koma på den idéen.

På nettstaden til Sverigedemokraterna kan ein mellom anna lesa

dette: «Sverigedemokraterna vill stärka svenska språket ytterligare, inom både det offentliga och det privata, vare sig det gäller ren informationsförmedling eller medborgardialog. Därför vill vi se över språklagen.» Det er historiske forklaringar på at språk ikkje er ei sak for venstresida, meiner Harrison.

– Språkspørsmål er nasjonalt ladde, og i Sverige har nasjonalismen sidan slutten av 1800-talet blitt forbunden med konservativ

Regjeringen vil gi norsk språk lovfestet status og sterkere vern:

Norsk språk må styrkes

Ny språkløy er bra, men ikke nok. Det må utformes en nasjonal språkpolitikk med sterkere virkemidler enn det myndighetene har i dag.

NY SPRÅKLØY: Kulturminister Trine Skei Grande (F) vil gi norsk bedre vern. Foto: Terje Brendikby / NTB scania

17. AUGUST 2019 KL. 9:15

Av Dagbladets lederside

RADIKAL SPRÅKRØKT: I Noreg har kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande støtte for ein offensiv språkpolitikk hjå mellom andre den kulturradikale avisa Dagbladet. Skjermdump frå dabladet.no

SVENSK SPRÅKVITAR: Olle Josephson er professor emeritus i nordisk språkvitenskap og tidlegare direktør for Språkrådet i Sverige. Foto: Mikael Nyberg

– Eg vil faktisk meina at Sverige er det landet i Skandinavia der språk har minst symbolverdi.

Olle Josephson, tidlegare direktør i Språkrådet i Sverige

politikk på høgresida. I Noreg vart det som kjent tvert om, der vart nasjonalismen eit radikalt prosjekt.

– Meir nyansert

Olle Josephson er professor emeritus i nordisk språk ved Stockholms universitet og tidlegare direktør i Språkrådet i Sverige. Han er samd med Dick Harrison i at interessa for språk ikkje er stor hjå medelsvensson.

– Språket har ikkje på langt nær den same symbolverdien i Sverige som i Noreg, eg vil faktisk meina at Sverige er det landet i Skandinavia der språk har minst symbolverdi. Den jamne svensken har eit pragma-

tisk forhold til språk. Me har rett nok sett ei auka interesse for språk generelt dei siste femten–tjuve åra, men eg trur ikkje ein kan seia at det gjeld spørsmål som handlar om språkvern.

Josephson meiner likevel biletet av kven som vil engasjera seg i språkvern i Sverige, er noko meir nyansert enn Dick Harrison vil ha det til.

– Om ein brukar ordet *proteksjonisme*, er det nok rett at dette ikkje er ei sak andre enn høgresida hadde hatt så lyst til å ta i. Og det er rett at språkvern mot engelsk har vore ei sak som mange forhind med krefter på den politiske høgresida, fyrst og fremst Sverigedemokraterna. Men

det finst òg dei på den politiske venstresida i Sverige som tek til orde for vern av svensk mot anglifisering. Eit døme har vi i foreininga *Språkförsvaret*, ein frivillig organisasjon som jobbar for saka. I den finst det mange folk på venstresida.

Språkengasjerte svenskar på venstresida vil vera nøye med å ikkje bli sette i bås med høgresidenasjonalistar i språklege spørsmål, seier Josephson.

– Eit forsvar for svensk ville alltid koma saman med eit forsvar for vern av immigrantspråk. Det er for å sikra at kritikken blir retta mot anglosaksisk kulturimperialisme og monokultur, og ikkje mot fleirspråklegheit.

Sjølv om Olle Josephson ikkje utelukkast språkleg engasjement på venstresida, meiner han at det engasjementet for språkvern som Sverigedemokraterna har vist, kan hindra andre parti i å uttala seg om saka.

– Det har faktisk vore ein diskusjon i Sverige om Sverigedemokraterna har lagt beslag på spørsmål som gjeld den svenske kulturarven. Den diskusjonen har ikkje spesifikt handla om språk, men om andre svenske kulturuttrykk. Eit døme er at Sverigedemokraterna for nokre år sidan føreslo at ein skulle gjeninnføra undervisning i svensk folkedans i skulen. Den svenske folkemusikk-

Sverigedemokraterna
Trygghet & Tradition

HØGREPOPULISTISK SPRÅKRØKT:

Dansk Folkeparti og Sverigedemokraterna har uttrykt ønske om å gje nasjonal-språka eit sterkare vern.

NORSK HISTORIKAR: Svein Ivar Angell er professor i historie ved Universitetet i Bergen. Foto: Universitetet i Bergen

rørsla var svært negativ til Sverigedemokraterna sitt syn på folkedans og folkemusikk, med grunngevinga at folkemusikken er ein del av noko internasjonalt som heile tida får impulsar utanfrå. Ein liknande debatt kunne absolutt tenkjast å oppstå i saker som gjeld språk òg. Eg meiner det er påfallande kor lite interessert det politiske sentrum og venstresida er i å prata om spørsmål som gjeld den svenske kulturarven.

– Større språkleg engasjement i Noreg

Svein Ivar Angell er professor i historie ved Universitetet i Ber-

Den norske tospråkssituasjonen gjer til dømes at me har eit pågåande offentleg ordskifte om norsk språk.

Svein Ivar Angell,
professor i historie ved Universitetet i Bergen

gen og har arbeidd mykje med spørsmål som gjeld nasjon og nasjonsbygging. Han meiner det er tvillaust at det er større engasjement for språk i Noreg enn i Sverige og Danmark.

–Språk er viktig for fleire her i landet. Noreg er ein ung nasjon, og det gjer at det norske språket er knytt til identiteten vår på ein heilt annan måte enn i nabolanda. Den norske tospråkssituasjonen gjer til dømes at me har eit pågåande offentleg ordskifte om norsk språk. Gjennom språkstriden har me også fått eit institusjonelt

apparat med medlemsbaserte masseorganisasjonar som jobbar for språk, som Noregs Mållag, og noko slikt finn du jo ikkje i nabolanda våre. Dette meiner eg også er forklaringa på eit større engasjement i kampen for å unngå domenetap for nasjonalspråket enn i Sverige og Danmark.

Angell presiserer at ein òg i Noreg vil finna folk frå fleire politiske ståstader som pratar norskens sak.

– Inntrykket mitt frå innsida av academia er at synspunkta i større grad lét seg dela inn etter

fagleg enn politisk tilhøyrse.

Svein Ivar Angell meiner likevel det heilt klart er skilnad på korleis nasjonalismen har arta seg i Noreg, sett opp imot Sverige og Danmark, og at det kan påverka kven som uttaler seg positivt om saka.

–I Noreg vart nasjonalismen fyrst og fremst, om enn ikkje berre, eit radikalt og samfunnsomformande prosjekt. Eitt utslag av dette er at ein framleis finn dei fremste forsvararane av nynorsken i partia frå sentrum og utover på venstresida. I Sverige og Danmark tok nasjonalismen andre former. Det er difor ikkje overraskande at det er dei høgrenasjonalistiske fløypartia i Sverige og Danmark som i stor grad har teke eigarskap til spørsmålet om språkleg proteksjonisme.

Tidlegare kulturminister Linda Hofstad Helleland frå Høgre ytra eit offentleg ønske om å verna om norsk kultur medan ho var statsråd. Svein Ivar Angell meiner utspelet var mislukka og eit døme på at det norske klimaet er annleis enn i nabolanda.

– Utspelet vitna om eit forsøk frå høgresida på å monopolisera omsorga for norsk kulturarv. Men det går ikkje, for i Noreg er det fullt mogeleg både å vera radikal og samstundes forsvarar av den norske kulturarven, mellom anna den språklege.

ASTRID MARIE GROV
astrid.grov@nm.no

 Ivar Aasen-tunet

aasentunet.no

 Olav H. Hauge-senteret

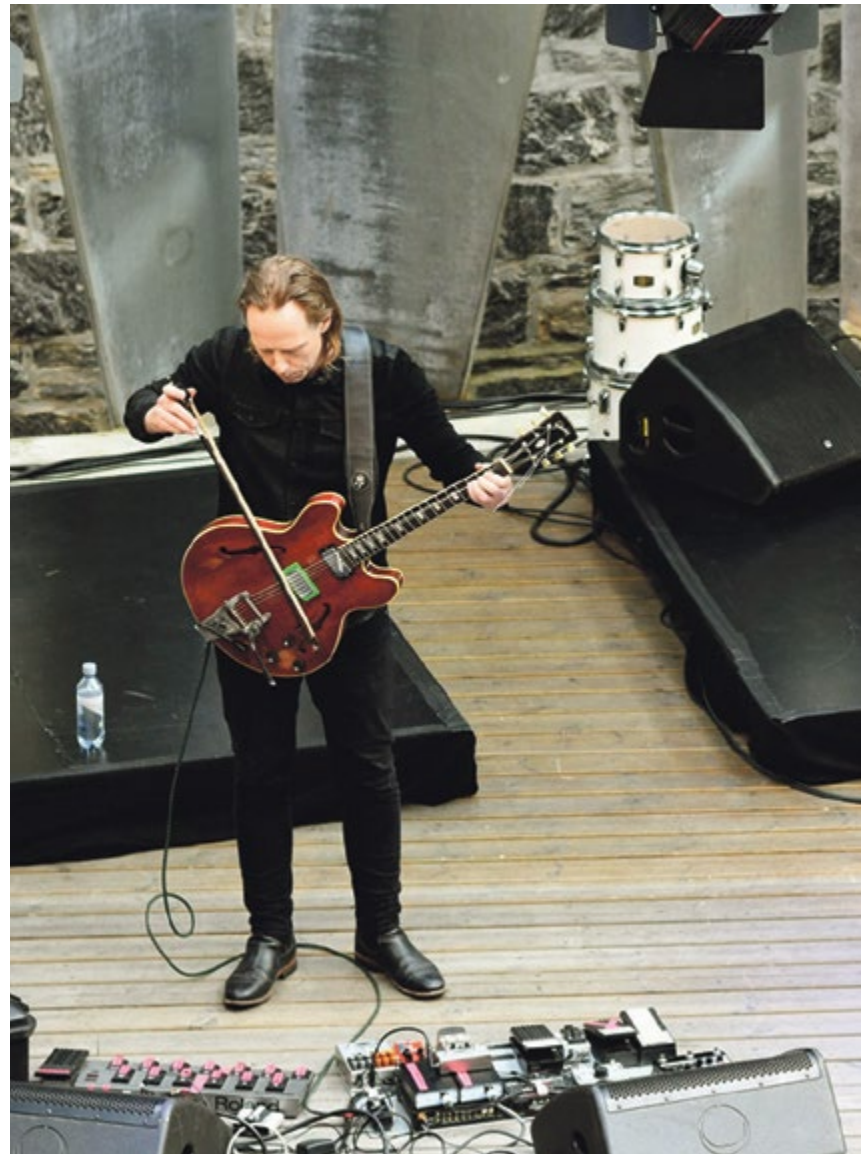
haugesenteret.no

Handlenett.no

Handlenett.no er nettbutikken til Ivar Aasen-tunet, Olav H. Hauge-senteret og Vinje-senteret.

post@handlenett.no / 70 04 75 70

FESTSPELDIKTAR: Carl Frode Tiller las ein ny tekst med musikk frå gitarist Stian Westerhus under festspelopninga.

Foto: HumbersetFoto

Fulle amfi på Dei

Den 28. utgåva av **Dei nynorske festspela** blei avvikla med fulle uteamfi kvar kveld.

– **DET ER STORT** å få vere den første festspeldiktaren frå Trøndelag.

Dette har vore ein fantastisk festival på alle måtar. Gode programpostar, vakre og velorganiserte rammer i Aasen-tunet og avslappa stemning blant hyggelege folk. I slike omgivelser kjenner ein seg vel, til og med på scena, seier Carl Frode Tiller, som var festspeldiktaren i år.

«Sagt» på Dei nynorske festspela:

MARIA PARR:

Eg har ikkje stira særleg grundig i sølepytten dersom eg stiller meg opp her som stemnetalar på Aasen-tunet og prøver å framstå som marginalisert. EG er ikkje marginalisert. Eg har blitt gitt eit språk som gir meg makt. Forteljinga om nynorsken er ei forteljing om ein underdog, ja, men eg er ingen underdog. Språket mitt har aldri vore ei hindring. Det har alltid vore det motsette. Det er ein av premissane for at eg kan fortelje.

MARIA PARR:

Å kunne fortelje er å bli synleg. Det er å plutseleg ha definisjonsmakt.

ANDERS AANES:

Sett under eitt er forteljinga om Ivar Aasen ei einestående spennande historie som har i seg så mange ulike element.

KJERSTI MJØR:

Også eg, som er oppvaksen på ein ferjekai i Indre Hardanger, er eit barn av bokmålsveldet.

KJERSTI MJØR:

Ingenting slår å kyssa med si eiga tunge, og eg er utruleg takknemleg overfor han som gav oss vårt eige språk, så først på takkelista står Ivar Aasen. Takk, Ivar!

nynorske festspela

Temaet for festspela i år, som gjekk av stabelen midt i juni, var «Forteljingar». Programansvarleg Olav Øyehaug Opsvik i Aasentunet seier at temaet har blitt spegla i litteratur, musikk og samtaler.

– Eg synest vi lykkast spesielt godt med å framheve ulike sider av

samisk kultur i år, som har vore eit poeng i høve UNESCO si markering av året for urfolksspråk, seier han.

Over 6.000 publikummarar besøkte festspela. Dette er det nest høgste publikumstalet dei siste åtte åra.

NPK

TRUDE LUNDEVALL:

Faktisk har eg hatt mange kundar som har kome til oss nettopp fordi me brukar nynorsk i marknadsføringa vår.

THOR GJERMUND ERIKSEN:

Du kjenner deg mindre åleine viss den som snakkar til deg, snakkar ditt språk, og miljøet liknar på ditt.

SOLVEIG BARSTAD:

Ingen skildrar vestnorsk liv som Kjersti Mjør. Ho får tagale hardingar i tale. Ho får tytete bergensarar til å tenkje. Og etterpå skapar ho ordkunst av det ho finn og gjer historiene nære og relevante for alle.

KRISTIN FRIDTUN:

Språkhistoria er full av forteljingar som skal hjelpa oss med å forstå kva språket har vore gjenom.

LODVE SOLHOLM:

Nynorsk er eit språk for alt. Du kan lære matoppskrifter, bli skremd i ein grøssar, rørt av ein raplåt eller bli dømt på nynorsk.

IRENE STANA:

Eg vil nytta anledninga til å takka dei fantastiske medarbeidarane mine i Floke som held ut med nynorskmaset mitt.

Glad for meir Språkråd-makt i språklova

Språkråd-direktør **Åse Wetås** er godt fornøgd med at regjeringa vil gi Språkrådet meir makt i framlegget til norsk språklov sjølv om dei ikkje får sanksjonar å slå i bordet med.

– **EG ER VELDIG GLAD** for at lova eksplisitt omfattar Språkrådet som organ, og at lova omtaler sentrale arbeidsoppgåver som vi gjerne ønskjer oss ei styrking av, seier direktør Åse Wetås i Språkrådet til Nynorsk pressekontor.

I det lovframlegget som kulturminister Trine Skei Grande (V) sende ut på høyring i august, foreslår regjeringa å lovfeste tilsyns- og rettleiingsrolla til Språkrådet overfor offentlege organ, og vil òg gi statsorganana plikt til å gi Språkrådet opplysningar til bruk i tilsynsarbeidet.

Men sanksjonar i form av gebyrstraff eller anna får dei ikkje. Det er eit punkt Trine Skei Grande ventar debatt om.

– Godt stalltips

– Det trur eg er eit veldig godt stalltips frå kulturministeren. Dette har allereie vore debattert mykje, mellom anna i samband med val av namn på statlege verksemder og i kva grad statlege verksemder skal ha plikt til å rette seg etter krava i dagens mållov. Det er absolutt ein debatt eg trur det blir fint å få, og som det skal bli interessant å sjå resultat av, seier Wetås.

Men Språkrådet får uansett utvida armslag i språklova, understrekar språkdirektøren.

– Ei lovfesting vil i seg sjølv gjere det enklare for oss å handheve til

GLAD FOR NY SPRÅKLOV: Ein gledesdag for alle språkinteresserte, seier språkdirektør Åse Wetås om framlegget til språklov. Foto: Hallvard Østrem / NPK

dømes kravet til statsinstitusjonar om at dei må følgje rettskrivinga og tilby allmenta norsk på ein god måte, enten det gjeld namneval eller innhaldsproduksjon. Lovfestinga styrkjer i seg sjølv involveringa vår og rettleiinga vår overfor institusjonane, seier Wetås.

– Ein gledesdag

Framlegget til språklov er meint å erstatte mållova samtidig som statusen til andre språk som det offentlege har ansvar for, blir lovfesta.

– For Språkrådet er det veldig gledeleg at det no kjem ei heilskapleg språklov som omfattar både norsk, norsk teiknspråk, dei samiske urfolksspråka og dei nasjonale minoritetsspråka. At alt dette blir femna av éi lov, det styrkjer statusen til alle desse språka, seier Wetås.

– Det er ein gledesdag for alle som er interesserte i språk, og for alle dei som har språkinteresser som dei opplever som trua eller under press.

Det Norske Teatret har fått nytt billettfond

Takk vere eit samarbeid mellom Det Norske Teatret og Kavlifondet kan ei rekkje organisasjonar no søkja om billetter for å gå i teater.

– Vi håpar dette kan føra til at personar som kanskje elles ikkje har høve til å gå i teater, no får gjera det, seier informasjonssjef Ida Michaelsen ved Det Norske Teatret til Nynorsk pressekontor.

Kavlifondet eig Kavli og Q-Meieriene og har i meir enn 50 år delt ut pengar til allmenntilgjengelige formål.

Både ideelle, frivillige og humanitære organisasjonar kan søkja om billetter gjennom det nye billettfondet. Ordninga omfattar derimot ikkje skuleklassar, men Det Norske Teatret viser til at det har eit eige OBOS-billettfond for skular.

NPK

– Universiteta må skjerpe nynorskbruken

Iselin Nybø, forskings- og høgare utdanningsminister (V), seier at universiteta skjerpe seg. Bruken av nynorsk er for dårleg.

Det har i sommar vore fleire saker om den låge nynorskprosenten ved universiteta. Ifølgje mållova har universiteta krav om å bruke minst 25 prosent nynorsk i alt skriftleg materiale, men den prosent er dei fleste universiteta langt unna, ifølgje tal frå Språkrådet.

Nybø seier til *Stavanger Aftenblad* at ho har fått med seg nyheitene om nynorskbruk ved universiteta.

– No er det skjerpings. Bruken av nynorsk er for dårleg over heile sektoren, seier ho til avisa.

Nybø seier vidare til avisa at ein må passe på presset frå engelsk språk, og ha fokus på at det er eit krav om nynorsk. Ministeren har ikkje nokon konkrete tiltak for augeblikken, men vil sjå på det. Ho vil at universiteta skal bli betre på norsk språk i begge målformer.

Tala frå Språkrådet viser at ni av ti universitet ikkje oppfyller krava i mållova. Dei fleste er langt unna kravet, ifølgje Khrono.

NPK

– Ein gutedraum i

Den norskspråklege serien om framvandrarar frå ulike tider som hamnar i Oslo, har teke verda med storm. For å skape truverde har språket vore heilt sentralt.

– **VI ER SPRÅKNERDAR**, inspirerte av Tolkien. Denne typen oppgåve har vore ein gutedraum som har gått i oppfylling, fortel Julian Kirby Lysvik, og ser bort på kollegaane sine rundt bordet i det kvite seminarrommet på Blindern.

Saman med André Nilsson Dannevig og Alexander K. Lykke har han skapt og rekonstruert språka som no lyder på TV-skjermar rundt heile landet i den norskspråklege HBO Nordic-serien *Beforeigners*.

Dei har gjort det mogleg for karakteren Alfildr å banne på norrønt, skapt aksenten til steinaldermannen Namn, og sørgt for at 1800-tals overklassen ikkje snakkar som Ibsen skriv.

Jakta på fagfolk

– For oss var det ganske openbert at det å jobbe med språk kom til å verte veldig viktig, forklarar Anne Bjørnstad då Framtida.no møter ho på ein kafé i Oslo.

Saman med Eilif Skodvin har ho skrive manuset til *Beforeigners*, serien som tek føre seg kva som skjer dersom flyktningar byrjar å kome frå fjerne tider i staden for fjerne stadar. Første spørsmålet dei

stilte seg, var: Korleis skal ein få sjåarane til å tru at desse menneska kjem frå ei anna tid?

Då vart språket ein nøkkel.

Dei tre språkforskarane legg ikkje skjul på at det har vore mykje arbeid det siste året. Ikkje berre har dei sett om replikkar til språk som er anten konstruerte eller rekonstruerte, men dei har også spelt inn uttalen på lydfiler som skodespelarane brukar. Dei tok på seg Bjørnstad si utfordring med brask og bram, men det skulle løysast på toppen av deira eigne kvardagsjobbar.

– Heile prosessen med arbeidet vi har gjort, starta eigentleg med steinalderfolket, fortel Lysvik.

Det første dei vart bedne om, var å skape ein aksent til steinalderfolket. Framvandrarane frå kring 8000 f.Kr. snakkar ikkje mykje mesolittisk, eller *surhes* som er det mesolittiske namnet, i den første sesongen. Dei har lært norsk, men treng ein felles aksent som gjer at sjåaren skjønar at dette er ei homogen gruppe.

– Då sette vi oss eigentleg berre ned hjå Julian med burgar og øl, og tok føre oss norsk. Vi tenkte: Kva trekk frå andre språk kan ein tenkje seg hadde vorte overførte til norsk, om ein lærer norsk som eit andre-språk, forklarar Lykke.

– Det som var viktig her, var at vi ville lage ein aksent, men dei må ikkje høyrast ut som ei typisk innvandrargruppe. Det skal ikkje vere slik at når du høyrer dei snakke, så tenkjer du «ah, finsk» eller «ah, fransk», for å ta språk på F, seier Lysvik til latter frå dei to andre.

Dei jobba såleis baklengs. Dei leitte etter lydar som gjorde at aksenten skilde seg ut, fann alternativ og diskuterte med Anne Bjørnstad.

Bitane byrja å falle på plass då Eilif Skodvin i manuset var kreativ med ordstillinga, og fann ut at også steinalderfolket er ein smule kreative i språket:

– Dei lagar mykje nye ord. Dei seier ting som at det er *unok* i staden for *ikkje nok*, forklarar Bjørnstad.

Samstundes gjer tonefallet mykje av jobben, fortel Julian Lysvik. Det er flatt, men søkk på slutten av setningane.

– Enklare å ta meg

Då aksenten var på plass, tok Lysvik over stafettpippen på mesolittisk. Samstundes tok Lykke ansvar for norrønt, og Dannevig fekk i oppgåve å forme 1800-talsnorsk.

Medan Lysvik konstruerte eit språk frå botnen av, så har Alexander K. Lykke hatt ei heilt anna oppgåve. For norrønt språk har ein veldig mange kjelder tilgjengelege.

Når karakteren Alfildr og hennar skjoldmøy-kollega Urðr pratar

FORTID OG NOTID: Nicolai Cleve Broch spelar politimannen Lars Haaland i serien, ein heilt vanleg Oslo-borgar. Krista Kosonen spelar politikvinna Alfildr som er framvandra frå vikingtida. Foto: Eirik Evjen/HBO Nordic

saman, så føregår det på faktisk norrønt.

– Så det er veldig mykje enklare å ta meg, seier Lykke og ler.

– Om eg gjer ein feil, så kan du gå i ei grammatikkbok og sjå at «aah, Alexander – der skulle det vore ein a og ikkje ein i!».

Det har likevel vore langt frå ein enkel jobb Lykke har hatt.

– Det finst inga ordbok der du kan slå opp: Kva heiter busk på norrønt? seier Lykke, og legg til:

– Det heiter vel *runnr*, når eg tenkjer meg om.

Men der finst ordbøker med nor-

Det hadde vore kjipt som lingvist å vere den som fekk dei til å prate ibsenssk eller dansk i ein serie – for noko tull.

André Nilsson Dannevig

Oppfylgning

ENGASJERTE SPRÅKVITARAR: Språkforskarane (frå høgre) Alexander K. Lykke, André Nilsson Dannevig og Julian Kirkeby Lysvik på Universitetet i Oslo.

Foto: Bente Kjøllestad / Framtida.no

røne ord han aktivt har nytta i arbeidet, som Johan Fritznors *Ordbog over Det gamle norske Sprog*. Lykke har henta ord derifrå, og når det er behov for nyord, har han måtta konstruere nyord basert på reglane i språket.

Lingvisten som fekk ibsensnk på fjernsyn

I sitt arbeid med 1800-tals norsk møtte André Nilsson Dannevig også liknande uttale-utfordringar.

– Du skal høyre at desse menneska er frå 1800-talet. Det må ikkje høyrast ut slik som Nicolai Cleve Broch sin karakter Lars Haaland pratar.

Språket kan heller ikkje vere for likt dansk, då dei jo ikkje snakka dansk på 1800-talet. Samstundes vert det kunstig om karakterane snakka som i Ibsen sine verk, fortel Dannevig.

– Det hadde vore kjipt som lingvist å vere den som fekk dei til å prate ibsensnk eller dansk i ein serie – for noko tull. Eit av grepa Dannevig gjorde

for å sikre at språket skilde seg ut utan å verte rart, var å sørge for at eigedomsord nesten alltid kjem før substantiv.

Når dottera i serien kjempar for russetida si, så snakkar stefaren hennar frå 1800-talet om «ditt overgangsrite» ikkje «overgangsritet ditt». Han vil alltid leite etter «mine brillen» ikkje «brillene mine».

Samstundes har Dannevig lagt inn nokre særord, trass i at dei nok ikkje var vanlege på 1800-talet. Difor kan du nok høyre ordet «pibe» nemnt.

«Dette ordnar vi»

Dei tre språkforskarane har gått oppgåvene uredde i møte. Det var likevel ei utfordring som fekk Julian Lysvik til å tvile:

– Vi fekk ein e-post frå Anne om vi kunne setje om til gamalsamisk. Eg tenkte at dette nok er ei oppgåve som er for stor for oss.

Dei eldste skriftlege kjeldene vi har på samisk, og det er nokre få ord, er frå 1600-talet. Dette skulle vere samisk frå 1000-talet.

Etter litt forskarleit enda dei opp med å kontakte professor emeritus ved UiO, Rolf Theil, om omsetjingsarbeidet til gamalsamisk.

– Eg skreiv: Eg antek at dette er meir eller mindre umogeleg, men viss det lèt seg gjere. Og han svarta i ein fantastisk e-post: Nei, dette trur eg ikkje er umogeleg i det heile teke, fortel Lysvik.

Professoren hadde nettopp skrive ein artikkel om samiske låneord frå urnordisk. Theil fekk tilsendt replikkane, og tilbake fekk dei gamalsamisk frå 1000-talet, rekonstruert etter vitkapelege prinsipp.

Dei var ikkje åleine om å få hakeslepp:

– Eg trudde dei hadde dikta opp gamalsamisk, men då dei fortalde det var rekonstruert, då fekk eg gåsehud, fortel Anne Bjørnstad.

Ho rosar språkforskarane ho har hatt på laget for alltid å strekke seg lenger, og gjere meir enn ho har bede om.

Språknerdar frå nord til sør

Manusforfattar Bjørnstad er også open om at det har vore ein utruleg krevjande og omfattande jobb å lage *Beforeigners*.

– Men det er utruleg tilfredsstillande når det fungerer så bra som det har gjort.

– Eg er jo stolt av det. Tenk på alle dei vikingseriane og -filmane som er laga i verda – det er jo ingen av dei der vikingane snakkar sitt eige språk, seier Bjørnstad.

Serien har slått an, ikkje berre i Noreg, men også i utlandet. Manusforfattaren fortel at ho har lese haugevis av kommentarar på Twitter, og spanske og katalanske meldingar av serien. Dei les ho i Google Translate, og får ho dobbel moro: at dei likar serien, og Google Translate sine små omsetjingsblemmer.

Samstundes har ho vorte merksam på kor mange som vert fenga av språka. Sjølv har ho alltid vore oppteken av språk, ho har studert engelsk eitt år og russisk i to, men ho har mest trudd det var ein sær ting ho likte. Med *Beforeigners* har ho fått tilbakemeldingar frå drøsevis med likesinna.

– Overalt er det folk som seier «eg er jo språknerd, difor likar eg serien», og eg tenker «endå ein språknerd – så kult!».

BENTE KRISTIN
RUNDEREIM KJØLLESDAL
bente@framtida.no

Teksten er forkorta.

KATHRINE NYGÅRD

leiar i Kringkastingsringen

Framsnakk nynorsk, journalistar!

FOR MINORITETAR FLEST er det majoriteten som bestemmer kva som er rett og gale og set ein standard for normene. Baksida med å vere ein minoritet er at ein stadig må kjempe kampar som majoriteten slepp, eksempelvis må homofile vakte rettighetene sine i den store raude boka for ikkje å miste dei. Har du nokon gong høyr om den heterofile mannen som måtte passe på at lova ikkje endra seg, så han ikkje kunne gifte seg med draume-dama? Neppe.

UTAN SAMANLIKNING, MED unntak av at både legning og språk på sett og vis er viktige identitetsmarkørar for fleire, vil eg likevel driste meg til å seie at ein minoritet er ein minoritet – og vegen til aksept og respekt er soleis den same.

EG HØYRER STADIG vekk fleire journalistar, særleg frå byane, argumentere for kvifor nynorsk ikkje er så viktig. Som om nynorsk var eit slags utdøyande fenomen som ein berre må ta omsyn til ved særskilte høve.

TO AV DEI mest utslitne argumenta er: «Dei aller fleste unge i Oslo brukar ikkje nynorsk, så kvifor skal me då skrive på eit språk dei ikkje vil lese?» og «Det kjem inn så mange stygge kommentarar når me legg ut postar med nynorsktekst». Og ja, eg har faktisk sett eit par av desse «stygge kommentarane» sjølv, for eksempel under kommentarfeltet til «nrknyheter» på Instagram. Det gjer meg trist fordi det syner at vi som journalistar ikkje er flinke nok til å bruke nynorsk i mediebildet – slik at unge blir eksponerte for begge målformer og kjende med språket.

OM EIN GIR etter og lèt vere å kjempe fram nynorsk i redaksjonen på bakgrunn av kommentarar og tilbakemeldingar frå publikum, meiner eg at journalistikken sviktar språkmangfaldet fullstendig. Å gi etter for press frå majoritetar gjer at minoriteten betaler prisen, og det er å ikkje få sitt eige språk representert i mediebildet.

SJØLV OM DET er eit redaksjonelt ansvar på topp, hadde eg ynskt at fleire journalistar tok opp kampen for nynorsken og gjekk ei ekstra mil for å tekste det éine bokmålsinnlegget på nynorsk eller å omsetje den éine bokmålsteksten til nynorsk. Om alle tek på seg dette ansvaret for å framsnakke nynorsk internt, er eg sikker på at ringverknadane er store. Det unge publikummet må bli eksponerte for nynorsk for at dei skal få ein varm og velkjend relasjon til språket, særleg unge som er våre komande journalistar og redaktørar.

– *Norsk språkhistorie* inneheld for mange feil til å oppfylle målet om å vere det beste referanseverket for den norske språkhistoria, seier **Sverre Stausland Johnsen**, professor i nordisk språkvitskap. Han meiner verket byggjer for lite på dokumentert kunnskap om norsk språk.

Storverk om norsk språkhistorie får kritikk

I FJOR VAR *Norsk språkhistorie* ferdig, eit storverk i fire band og eit samarbeidsprosjekt mellom mange av dei fremste språkforskarane i Noreg. No får verket kritikk av Sverre Stausland Johnsen, professor i nordisk språkvitskap ved Universitetet i Oslo. I ein lang artikkel i fagtidsskriftet *Norsk Lingvistisk Tidsskrift* har han nyleg gått ut og kritisert *Norsk språkhistorie* for å ha store manglar.

– Påstandar som lét seg prove som feil

– Det er mange framleggingar om både språkdrag og språkendingar i den norske språkhistoria som rett og slett er feil. *Norsk språkhistorie* har blitt marknadsført som det nye faglege referanseverket for norsk språkhistorie, men redaktørane oppnår ikkje det målet når det er såpass mange feil der.

Stausland Johnsen presiserer at det er viktig å skilje mellom faglege usemje, som han også presenterer i artikkelen i *Norsk Lingvistisk Tidsskrift*, og faktiske feil.

– Ein kan ha ulike oppfatningar om mange teoretiske spørsmål, men somme konkrete påstandar lét seg prove som feil. Eit døme på det er når det står at gammal søraustnorsk ikkje

– Det er mange framleggingar om både språkdrag og språkendingar i den norske språkhistoria som rett og slett er feil.

Sverre Stausland Johnsen,
professor i nordisk språkvitskap
ved Universitetet i Oslo

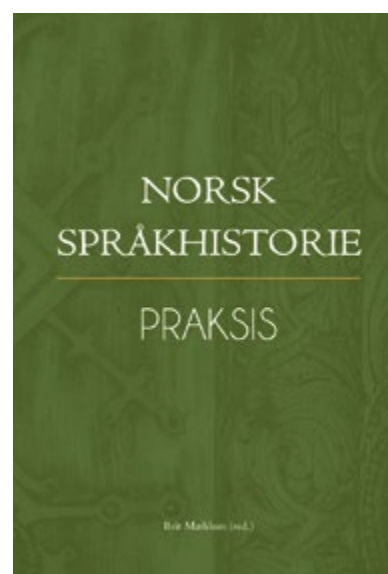
hadde i-omlyd i sterke verb, for det finn me dokumentert i gamle tekstar.

Forfattarane byggjer for lite på det som allereie er skrive om norsk språk, seier Stausland Johnsen. Han trekkjer fram skildringa av talemålsutviklinga i norsk som eit døme.

– Boka skil ikkje mellom det som er opphavleg norske talemålsdrag, og det som har kome inn utanfrå, hovudsakleg frå dansk, men òg frå svensk. Alle talemålsdraga i norsk blir framstilte som om dei er nedervde frå gammalnorsk, men det er dei ikkje. Det blir til dømes skrive at genitivkonstruksjonar folk brukar i dag om dei skal snakke litt «fint», som «bygdas ordførar», er ein direkte arv frå genitiv i gammalnorsk. Men i nynorsk språkhistorieskriving er det semje om at genitiv-s er noko som har døydd ut i norsk, og så kome inn att i nyare tid via dansk skriftspråk. At genitiv-s har døydd ut, er dokumentert både av Ivar Aasen og Gustav Indrebø, så det burde òg ha stått i *Norsk språkhistorie*.

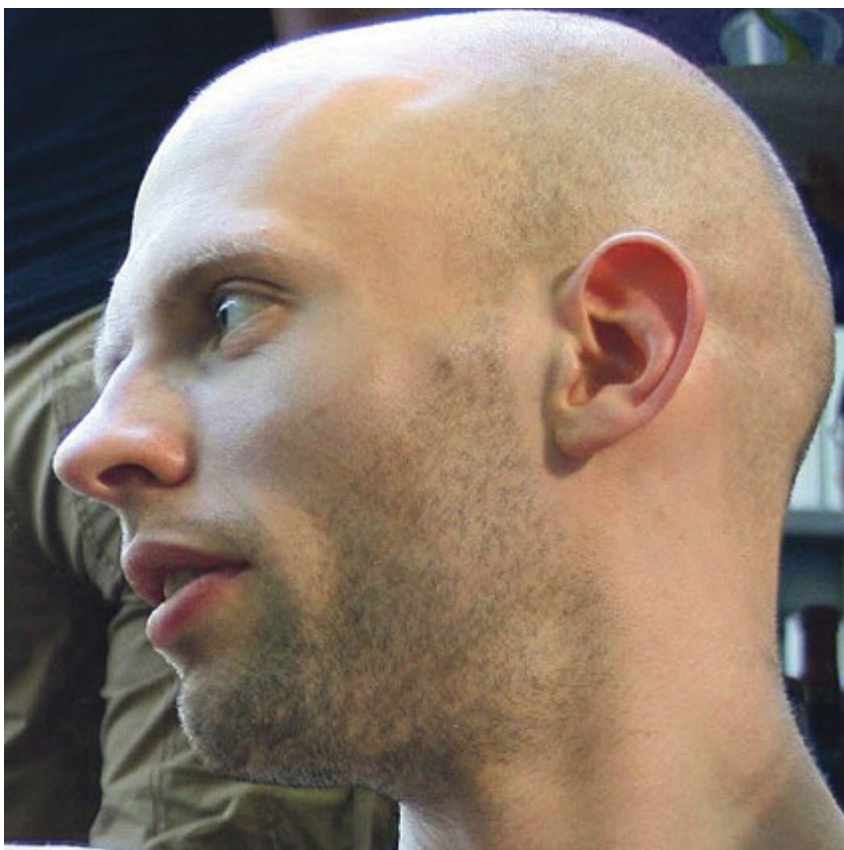
– Ikkje unikt for *Norsk språkhistorie*

Stausland Johnsen meiner forfattarane kunne hatt god nytte av å ta utgangspunkt i eldre framstillingar av norsk språkhistorie.

– Mange verk om norsk språkhistorie og norsk talemål har blitt skrivne innanfor ein nynorsk tradisjon, og som eit ledd i målkampen. Det kan nok gjere at ein del fagfolk vegrar seg mot å bruke dei, sjølv om det som står der, absolutt fagleg sett held mål.

Sverre Stausland Johnsen,
professor i nordisk språkvitskap ved Universitetet i Oslo

– *Norsk målsoga* av Gustav Indrebø er den beste skildringa av norsk språkhistorie og *Norsk grammatikk* av Ivar Aasen er den beste skildringa av norsk talemål. Diverre byggjer framstillinga i *Norsk språkhistorie* for lite på desse verka. I syntaksapittelet i boka finn ein til dømes ikkje ei einaste tilvising til *Norsk grammatikk* av Ivar Aasen. Det gjer at forfattarane må gå over beken etter vatn. Dei prøver å finne døme i gamle bygdemålstekstar, men det dei er på jakt etter, kunne dei lett funne hjå Aasen.

Den mangelfulle behandlinga av språkhistoria er ikkje unik for *Norsk språkhistorie*, seier Stausland Johnsen.

– Eg har sett fleire døme på at påverknaden frå andre språk blir underkommunisert i bøker om norsk. Men i og med at *Norsk språkhistorie* gjev seg ut for å vere eit referanseverk, meiner eg det er meir alvorleg i dette tilfellet.

Det tette bandet mellom norsk språkvitskap og nynorsk gjer at mange av dei eldre språkhistorieverka ikkje blir sett på som så aktuelle som dei ein gong gjorde, meiner Stausland Johnsen.

– Mange verk om norsk språkhistorie og norsk talemål har blitt

– Eg har sett fleire døme på at påverknaden frå andre språk blir underkommunisert i bøker om norsk.

Sverre Stausland Johnsen,
professor i nordisk språkvitskap
ved Universitetet i Oslo

skrivne innanfor ein nynorsk tradisjon, og som eit ledd i målkampen. Det kan nok gjere at ein del fagfolk vegrar seg mot å bruke dei, sjølv om det som står der, absolutt fagleg sett held mål. I tillegg er Aasen og Indrebø gamle, og Indrebø er kanskje ikkje den beste framstillinga pedagogisk sett.

– Drøftar ikkje premissen

Faktiske feil er ikkje det einaste Stausland Johnsen har å innvende mot *Norsk språkhistorie*. Forfattarane hoppar fleire stader for raskt til konklusjonen, synest han.

– Det verkar som at forfattarane har kome til somme av framstillingane med visse faste synspunkt, og så følgjer konklusjonen av det. Til dømes slår forfattarane fast at språket ikkje er eit naturfenomen. Årsaka til at dei kjem til den konklusjonen, er at dei fyrst har definert naturfenomenet som alt som ligg utanfor menneskesinnet. Det er slett ikkje ein opplagd definisjon av naturfenomenet, og ein eg til dømes vil vere usamd i. Dei burde difor ha skrive noko om kvifor dei har valt nettopp den definisjonen, men det står det ikkje noko om.

Også i synet på dialektutvikling meiner Stausland Johnsen at *Norsk*

språkhistorie konkluderer på eit sviktande grunnlag.

– Forfattarane meiner at språkhaldningar har lite eller ingenting å seie for språkendringsprosessar i Noreg. Hovuddelen av argumenta kjem frå spørjeundersøkingar dei sjølve har vore med på, der dei spør folk om visse haldningar til språk. Dei viser mellom anna til spørsmål som «Kva dialektar trur du folk generelt i Noreg meiner har høg status?» og «Kva dialektar synest du er fine?». Når rangeringa på desse spørsmåla ikkje stemmer med korleis talemåla utviklar seg, konkluderer dei med at haldningar ikkje har noko å seie. Men eg meiner at ingen av spørsmåla er særleg relevante for å finne årsaka til språkendingar. Det eg meiner er relevant å spørje om, og godt kan tenkjast å påverke kvifor talemål endrar seg, er kva folk synest er kult. Men det spør dei ikkje om.

ASTRID MARIE GROV
astrid.grov@nm.no

Hovudredaktørane for *Norsk språkhistorie*, professorane Helge Sandøy og Agnete Nesse ved Universitetet i Bergen, har fått sjå utsegnene frå Stausland Johnsen, men vil ikkje kommentere dei i denne saka.

FOLKEMÅLS- JURISTEN

Han var ein uvanleg gåverik og arbeidssam kar, den tredje leiaren i Noregs Mållag. Jussprofessoren **Nikolaus Gjelsvik** (1866–1938) skal ha mykje av æra for at rettsmålet her i landet vart norskare og meir forståeleg.

«Rettstankane er jamnast enkle og klaare i seg sjølv. Det gjeld berre aa gjeva dei ei enkel og klaar form. Eller klæda dei i ein folkeleg bunad, so dei ikkje vert altfor avkjennelege. Det norske folkemaalet er her til stor hjelp, naar ein berre lærer seg til aa nytta ut dei fyremunene det hev.»

Dette skreiv Nikolaus Gjelsvik i innleiinga til *Juridisk ordliste* frå 1929. Det er ikkje utan grunn at Gjelsvik har blitt kalla grunnleggjaren av det nynorske rettsmålet. Arbeidet hans for eit norskare rettsmål har flytt idealet for godt norsk rettspråk reint ålment, og juristar har framleis mykje å lære

av Nikolaus Gjelsvik og dei språklege ideala han sette opp.

Jussprofessor og politiskar

Bondesonen Nikolaus Mathias Gjelsvik frå Vevring i Sunnfjord miste baa foreldra tidleg. Mora døydde dagen etter han fylte 14 og faren drygt to veker seinare. Som foreldrelaus, men gåverik, fekk Gjelsvik økonomisk stønad til å gå gymnas i Stavanger og synte seg å vere ein uvanleg kapasitet. Han studerte juss og vart ein framstående rettsvitenskapsmann gjennom virket som universitetsjurist og professor i rettsvitenskap frå 1906 til 1936. Dei fyrste tiåra av 1900-talet var han i lange periodar òg lei

i Det Norske Samlaget, Noregs Ungdomslag og Noregs Mållag, delvis samtidig. I alle tre laga gjorde han mykje viktig arbeid for målsaka. Mellom anna blir han rekna for å vere sjølv arkitekten bak landsgymnasa, som vart oppretta ved lov frå 1914 og skulle gje bygdeungdom lettare tilgang til utdanning.

Som andre universitetsjuristar i samtida var Gjelsvik òg aktiv i politiske spørsmål. Framfor alt markerte han seg i striden om den svensk-norske unionen på slutten av 1800-talet. Her argumenterte han folkerettsleg for eit fullstendig norsk sjølvstende i utanriksstyret. Det var denne lina som til slutt

vann fram, og som sprengde unionen. I 1905 var han òg sekretær under Karlstad-forhandlingane som avslutta unionen mellom Noreg og Sverige.

– Vekk med latinen

Gjelsvik tok til som dosent ved Universitetet i Oslo i 1897, og han var den fyrste på fakultetet – og den andre på heile universitetet – som underviste på landsmål. For Gjelsvik var arbeidet med språket ein svært sentral del av den juridiske gjerninga. Han såg på landsmålet som sjølv nykelen til eit betre og klarare rettsmål.

Kva var det så som var så gale med dei rettslege tekstane på byrjinga av 1900-talet, meinte Nikolaus Gjelsvik? Det korte svaret er det han kalla «det latinske stilgrunnlaget». Gjelsvik meinte at rettsmålet, som anna skriftmål, skulle vere enkelt og lett å forstå. Det latinske stilgrunnlaget, som hadde etablert seg via tysk og dansk, førte til at rettsmålet ofte var vanskeleg og innfløkt. Ved å skrive om mange utdrag frå juri-

TIDLEG FORELDRELAUS: 14 år gammal måtte Nikolaus Gjelsvik følge baa mora Malene og faren Øystein til grava – med knappe tre veker mellomrom. Begge skal ha døydd av tuberkulose. Frå ministerialboka for Førde, Haukedalen, Holsen, Naustdal og Vevring sokn

		1880		Begravede	
Nr.	Den opgiener Dødsdag.	Begravet dato.	Den begravedes fulde Navn og Stamb.	Ålder.	Dødsårsak.
30	12 April	17 April	Malene Mathiasd.	47	Gjelsvik
31	30 April	16 Mai	Øystein Mathiasd.	56	Gjelsvik

Med døma sine viste Gjelsvik korleis det norske stilgrunnlaget «gjev fint mål og lett mål», som han skreiv i **Von og veg**, i motsetnad til det latinske.

Latinsk stilgrunnlag:

Norsk stilgrunnlag, etter Gjelsvik:

Den gode tro, hvoraf hævd afhænger, maa være en god tro uden uagtsomhed. (*Von og Veg*: dansk omsetjing av latinsk tekst)

Den gode tru som er vilkår for hevd, må vera ei akksam god tru.

For grove forseelser kan skolestyret straks fjerne en lærer eller lærerinne fra sin virksomhet i skolen, inntil avskjedigelse kan finne sted, eller dom bli erhvervet. Vedkommende nyder full lønn, inntil forholdet er påkjent ved endelig dom, eller avskjedigelse har funnet sted (*Von og Veg: lov om folkeskolen i bygdene frå 1889 § 34 tredje avsnitt*)

Ein lærar som er saka i grov misferd, kann skulestyret straks setja ut or skulearbeidet, til dess det kann gjeva han avskil eller få dom i saki. Læraren fær si fulle løn til det fell endeleg dom eller til han fær avskil.

Lagthingets Medlemmer tiligemed Høiesteret udgjøre Rigsretten, som i første og sidste Instants dømmer i de Sager, som af Odelstinget anlægges, enten mod Statsraadets eller Høiesterets Medlemmer, for Embeds-Forbrydelser, eller mod Stortingets Medlemmer, for de Forbrydelser, som saadanne, maatte begaae. (*Grunnlova av 1814 § 87 første avsnitt* og framlegg til nynorsk Grunnlov, Gjelsvik)

Lagtinget saman med høgsterett er *riksretten*. Han er fyrste og siste domstolen i dei sakerne, som odelstinget reiser anten mot riksraad eller mot domarane i høgsteretten fyr embættsbrot, eller mot stortingsmenn fyr brotsgjerningar, som dei i sitt umbod vert saka i.

Hvor ikke annet uttrykkelig er avtalt i nærværende kontrakt, kommer sjøfartslovens bestemmelser samt ved siden herav de for ruten kunngjorte av lokale hensyn dikterte særbestemmelser til anvendelse. (*Von og Veg: frå eit fraktbrev*)

For slike høve som denne avtala ikkje gjev nokon serleg regel um, gjeld fyresegnene i sjølova, og dessutan dei serreglane som er kunngjorde for ruta av lokale omsyn.

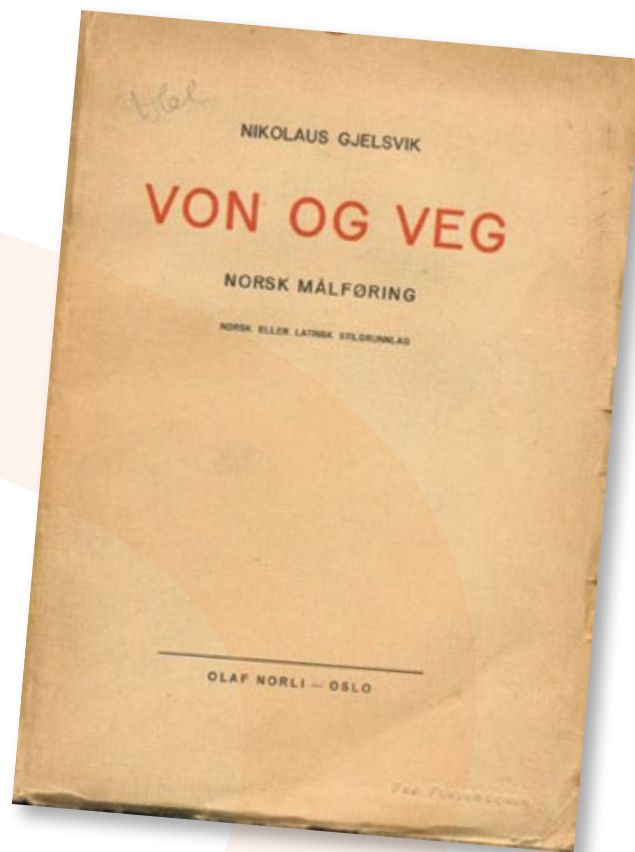
Bruket overtas efter den kjøpesum og for øvrig på de vilkår det er overdradd for. (*Von og veg: jordlova frå 1928 § 43 første punktum*)

Bruket vert yverteke etter kjøpesummen og dei andre vilkåra i avhendingsavtala.

Paa Uld af Stjaalne Faar kan der, hvis den er afklippet hos Tyven, ikke vindes Hævd; er den derimod afklippet hos en godtroende Kjøber, forholder det sig modsat: eftersom den hører til Udbyttet, behøver man ikke engang faa Hævd paa den, men den bliver strax Kjøberens. Det samme menes at gjælde for Lammene — og dette er rigtigt.

Paa ull av stolne sauer kann folk ikkje vinna hevd, dersom ho er avklipt hjaa tjuven. Er ho derimot avklipt hjaa ein godtruande kjøpar, er det onnorleis. Han vinn daa straks eigedomsrettem til ulli, sidan ho høyrer til fruktene. So hevd strengt ikkje eingong. Det same meiner dei gjeld um lambi — og det er rett.

(Juridisk ordliste: dansk omsetjing av tekst av den romerske juristen Ulpian)

NORSK RETTSMÅL: Gjelsvik la fram mange synspunkt om korleis rettsmålet kunne bli norskare i *Von og Veg* frå 1938.

diske tekstar frå dansk og bokmål til nynorsk viste Gjelsvik korleis rettsmålet vart enklare og betre med norsk stilgrunnlag. Bruken av genitiv, innskotssetningar og lange setningsrekkjer var noko av det Gjelsvik tok føre seg. Mange av døma vart presenterte i *Juridisk ordliste* (1929) og *Von og veg* (1938).

Med døma sine viste Gjelsvik korleis det norske stilgrunnlaget «gjev fint mål og lett mål», som han skreiv i *Von og veg*, i motsetnad til det latinske. Gjelsvik sjølv såg på det norske stilgrunnlaget som ei rettleiing for eit betre rettsmål, ikkje som absolutte reglar. Som alle juridiske tolkinglærar, avslutta han med i *Juridisk ordliste*, må ho «brukast med vit».

Arven etter Gjelsvik

«Kvart folk som vil taka vare på seg sjølv, bør taka vare på minnet um sine store menn. Nikolaus Gjelsvik var ein av det norske folks store søner, ein hovudmann i råd og i dåd,

ein framgangsmann og ein fyretenkjingsmann.»

Slik skildra ein av studentane til Nikolaus Gjelsvik, Knut Robberstad, læremeisteren sin i føreordet til minneskriftet om han. Robberstad tok opp arven etter Gjelsvik på fleire måtar, for han vart både professor i rettsvitenskap og seinare leiar i Noregs Mållag. Knut Robberstad gjorde òg ein markant innsats for å gjere nynorsk til eit viktig juridisk språk, mellom anna skreiv han fleire lærebøker og omsette lover til nynorsk.

Den av studentane til Gjelsvik som står for den viktigaste enkeltendinga i kampen for nynorsk rettsmål, er Ketil Skogen. Seinare sorenskrivar og stortingspolitikar Skogen vart den fyrste som

valde å skrive juridisk embetseksamen på landsmål, i 1909. Den gongen

GJELSVIKSTUDENT:

Byste av Ketil Skogen ved Gvarv stasjon i Telemark.

Foto: Asbjørn Ribe

Grunnsynet til Gjelsvik har vunne fram i den offentlege forvaltninga etter 1945. No er ein enklare og meir folkeleg stil høgt prioritert i offentleg målbruk og i rettsmålet.

var det ikkje lov, sjølv om det alt fanst ei lov på landsmål.

«Det vert fortalt at [Skogen] på førehand gjekk til professor Gjelsvik og innvigde han i den vågale planen. Responsen til Gjelsvik var at 'det kan du ikkje gjera, for det er ikkje lov'. Skogen heldt fast ved forsettet sitt og sa 'eg gjer det likevel'. Gjelsvik, som må ha vore redd for at eit juridisk talent skulle gå tapt med ein strykkarakter, skal ha sprunge etter den sta studenten og ropa: 'Eg hev åtvare Dykk!'. Skogen skreiv likevel sine elleve eksamensoppgåver på landsmål hausten 1909, og skreiv så godt at fakultetet lét han stå. Eksamenkommisjonen skal ha notert på ei av oppgåvene at hadde ho vore skriven på menneskemål ville ho visstnok ha vore god.» (Frå artikkelen «Til kamp! Nynorsk som rettspråk før, no og i tida som kjem» i jubileumsheftet *Mål og rett – Juristmållaget 75 år av Jørn Øyrehagen Sunde*)

I arbeidet for eit norskare språk følgde Ketil Skogen òg i fotspora til Gjelsvik. Då Skogen skipa kraftlag i heimkommunen Sauherad, fekk sambygdingane merke kva han hadde lært. «Berøring av ledningene og deres befestelse er forbundet med livsfare», stod det på kraftstolpane i bygda. Med Ketil Skogen vart det rett og slett heitande: «Livsfarleg å koma innåt».

Sjølv om det norske rettspråket ikkje alltid er i tråd med prinsippa til Nikolaus Gjelsvik, har iallfall ideala hans om kva eit godt rettspråk er, slege rot. I *Hovuddrag i norsk språkhistorie* skriv Arne Torp og Lars S. Vikør at grunnsynet til Gjelsvik har vunne fram i den offentlege forvaltninga etter 1945. No er ein enklare og meir folkeleg stil høgt prioritert i offentleg målbruk og i rettsmålet. Universitetet i Oslo tilsette i 2018 den fyrste vitskapleg tilsette juristen som har til oppgåve å jobbe med eit klarare juridisk språk. «Merket det stend, um Mannen han stupa», skreiv Per Sivle. Det er ikkje tvil om at det gjeld for Nikolaus Gjelsvik.

ASTRID MARIE GROV / EIRIK HOLMØYVIK

Teksten tek utgangspunkt i artikkelen «Nikolaus Gjelsvik og rettsmålet» av Holmøyvik i jubileumsheftet *Mål og rett – Juristmållaget 75 år* frå 2009.

Eirik Holmøyvik er professor i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen.

BAUTA I SUNNFJORD:

«Han reiste det norske rettsmålet
Gud evigt signe Norigs land,
det er mitt siste ord»

står det på minnesteinen som vart reist på heimstaden Vevring i Sunnfjord i 1941.

Foto: Arild Nybø

«Den dag kjem aldri —»

NT **YRING**

Det er mange skuleelevar som er misnøgde med at dei må lære nynorsk. Dei har meir enn nok med å lære bokmål; nynorsk har dei ikkje bruk for, og vil heller ikkje få bruk for, meiner dei.

Den negative haldninga til nynorsk kjem truleg av at dei ikkje kjenner til alt det vakre som er skrive på nynorsk, ikkje minst songar og dikt. Nynorskdikteren Elias Blix (1832–1902) har skrive nasjonalsalmen vår «Gud signe vårt dyre fedreland» og vårsalmen «No livnar det i lundar». Det finaste kjærleiksdiktet er skrive på nynorsk. Det er Aasmund Olavson Vinje (1818–1878) sitt dikt, «Den dag kjem aldri at eg deg gløymer». For borna har Per Sivle (1857–1904) skrive den vakre songen «Den fyrste song eg høyra fekk». Ivar Aasen har skrive mange vakre dikt. Frå seinare tid har me m.a. dikteren Olav H. Hauge. Garborg, Vesaas og mange andre har skrive fine bøker på nynorsk. I dag er Jon Fosse ein framstående forfattar som skriv på nynorsk. Lærer ein nynorsk, vil ein kunne ha glede av den fine nynorske litteraturen.

I offentleg teneste er bokmål og nynorsk jamstilte, jf. lov om målbruk i offentleg teneste frå 11.4. 1980. Dei som vil arbeide i det offentlege må kunne både bokmål og nynorsk.

For lettare å lære nynorsk burde halvparten av dei obligatoriske lærebøkene vore på nynorsk. Då ville elevane lære seg nynorsk ved å lesa nynorske lærebøker, ikkje berre ved å lesa teori om nynorsk mål og grammatikk.

Men nynorskeksamen kunne gjerast mindre krevjande. Eksamen i begge målformer kunne avgrensast til munnleg eksamen, medan elevane ved skriftleg eksamen kunne velja å skrive to stilar på bokmål eller to på nynorsk. Men då slik at den som skriv stil på begge målformer, får dobbelt poeng for nynorskstilen. Det kan få så mange som råd er til å velja å skrive stil på nynorsk. Det kan vera ei hjelp for dei som treng ekstra poeng for å koma inn på studium med høge poengkrav. Samstundes ville ei slik ordning vera ei hjelp for elevar som kvir seg for å skrive nynorsk sidan dei kan velja å halde seg til bokmål skriftleg..

Men det vel her som elles i livet: Der det er vilje, er det veg!

Sverre Thune

Jørgen Dahl

NT **MUNNEORD**

Jørgen Dahl har gått bort. Han var styremedlem i Varanger mållag i fleire periodar. Varanger mållag har ved hans bortgang mista ein entusiastisk, engasjert og kunnskapsrik styremedlem.

Jørgen var språkinteressert, han var generelt interessert i språkrøkt og hadde ei særleg interesse for stadnamn. Han var oppteken av stadnamna sitt opphav og betydning. Han var lenge aktiv i og leiar for Fortidsminneforeningen i Finnmark og var framleis aktiv i Vadsø historielag då han vart sjuk. Jørgen delte gjerne kunnskapen sin og engasjementet sitt med oss. Vi kjem til å sakna Jørgen, det store engasjementet, dei gode idéane og det gode humøret hans.

Vi vil takka Jørgen Dahl for at han delte kunnskapen sin og engasjementet sitt med oss. Vi lyser fred over minnet hans.

Styret i Varanger mållag

Foto: Noregs Mållag

CODE VERVARAR: Øyvind Fenne i Hustadvika Mållag og Kari Hølmo Holen i Mållaget Ivar Kleiven har lukkast med

No må du

Hausten er høysesong for verving. Frå 1. oktober gjeld nyinnmeldingar også for neste år, og derfor er det ekstra gunstig å verva no. Om Noregs Mållag når 13 500 medlemmer, er det det **høgste medlemstalet på 30 år.**

MEDLEMSAUKEN I NOREGS Mållag har vore stor dei siste åra, og ein viktig grunn til det er god innsats på vervefronten. 13 000 medlemmer er om lag 3000 fleire enn for ti år sidan, og det høgste medlemstalet sidan 1991. Leiar Magne Aasbrenn er full av lovord om arbeidet mange av lokallaga gjer.

– Den innsatsen lokallaga legg ned for å skaffa nye medlemmer, er heilt avgjerande for organisasjonen. Eg er særleg imponert over at mange av dei små laga utanfor det nynorske kjerneområdet ligg langt framme på vervestatistikken. Det er heilt framifrå.

Kjenner du som les dette, nokon du kan verva? Til no i år har 12 546 betalt medlemspengar, og det er eit særst godt utgangspunkt for å slå tidlegare rekordar. Me drøymmer om å slå medlemstalet frå 1990 på 13 473 medlemmer, og det kan gå.

Den store vervedagen 1. oktober blir den store vervedagen – der alle kan vera

med på å verva så mange som mogeleg på éin dag. Rekorden frå 2017 er 50 medlemmer. Om lokallaget ser at det høver betre å ta vervedagen helga før eller etter, er det ingenting i vegen for det. Stå på stand, bruk Facebook, eller fordel ringeansvar i styret. Det verste som skjer, er at folk seier nei når dei vert spurde.

Vervetevlinga 2019

For å motivera til vervearbeidet blir det organisert som tevling mellom lokallaga. Vervetevlinga gjeld nyvervingar gjennom heile året, og dei ti lokallaga som får flest heilt nye medlemmer til sitt lokallag, vert premierte med bokpakker. Dei nye medlemmene må ha betalt på slutten av året for å telja. Etter årsskiftet er det registrert over 400 nye medlemmer, og her er lista over dei lokallaga som til no har fått flest nye medlemmer (betalte og ubetalte) i 2019. Det skal lite til å koma inn på topp ti!

Lokallag	Nye medlemmer
Bergen Mållag	15
Bærum Mållag	14
Lista Mållag	13
Suldal Mållag	13
Karmøy dialekt- og mållag	12
Stord Mållag	11
Tingvatn Mållag	9
Fitjar Mållag	9
Oslo Mållag	8
Mållaget i Kristiansand	8
Borgund Mållag	7
Vestre Slidre Mållag	6
Sandefjord og Sandar Mållag	6
Stavanger Mållag	6
Time Mållag	6
Arna Mållag	6
Jondal Mållag	6
Ullensvang mållag	6
Askøy Mållag	6
Vik Mållag	6
Hareid Mållag	6

Medlemstalet til lokallaga påverkar både utsendingsrettar til landsmøtet i 2020 og medlemspengerefusjonen til dei med eigen lokallagssats.

Foto: Privat

vervinga og gjev gode tips til korleis lokallaga kan jobba med å få nye medlemmer.

verva!

**Her får du tips frå nokre superververar om korleis lokallaget ditt kan bli ein av vinnarane av årets verve-
tevljing.**

1 Kva skal til for å bli ein god vervar?

**Hustadvika Mållag
v/leiar Øyvind Fenne:**

Vi vil råda til å prøva ulike metodar. Gjerne laga ei liste med folk du kontaktar per e-post, SMS, Messenger eller Facebook. Folk du veit eller trur er nynorskbrukarar, målvenlege eller interesserte i norsk språk. Vi har gjerne kombinert dette med info om eit lokallag som har noko å tilby attåt det å auka medlemstalet i Noregs Mållag. Vi har fått dei fleste medlemene på denne måten.

**Mållaget Ivar Kleiven
v/leiar Kari Hølmo Holen:**

Mållaget Ivar Kleiven har verving som tema på styremøte, på opne møte og på drøfting på årsmøte og på årsplanen. På styremøta drøftar vi kven som kan vere aktuelle, og fordeler vervinga på alle i styret. Elles må ein våge å spørje folk, og det er sjølvsagt ein fordel med eit aktivt lag.

*2 Ein kjenner seg fort litt sjenert i
vervesituasjonen. Kva er råda dykkar
mot det?*

Hustadvika Mållag:

Desse «indirekte» metodane er jo lettare å ty til enn å spørja direkte andlet til andlet eller på telefon. Men dei er effektive likevel. Ein kjenner seg lite brydd på den måten. Men direkte spørsmål på arbeidsplassen, i nabola-
get eller på stand, går ofte betre enn ein trur.

Mållaget Ivar Kleiven:

Det er nok lettare å spørje om ein har eit aktivt lag og kan vise til aktivitet og ein årsplan, men òg vise til at det er viktig at vi har flest mogleg medlemmar om folk ikkje ønskjer å vere så aktive. Vi har eit krav om at folk som blir valde inn i styret, skal vere spurde først og seier seg viljuge. Ein del kan vegre seg for medlemskap da dei anten ikkje ønskjer å engasjere seg eller allereie har mange verv. Elles er det viktig at ein fordeler oppgåvene, også når det gjeld verving.

*3 Er det best å verva folk på stand med
lokallaget eller «sivilt»? Kvifor?*

Hustadvika Mållag:

Vi har lite røynsle med verving frå stand og meiner det ligg eit stort potensial i å laga namnelister, gjerne som ein dugnad. Vidare ber vi medlemmer om tips om kven vi kan verva. Vi sender alltid med info om at folk kan bli medlem gjennom å senda 'Nynorsk' til 2490. Oppsummert: Det viktigaste er at folk får spørsmålet om å bli medlem, men det kan skje på mange måtar, gjennom ulike kanalar.

Mållaget Ivar Kleiven:

Vi har så vidt prøvd stand, men opplever at det er like så enkelt å spørje folk i ulike situasjonar, på møte og der ein treffer dei elles. Vi har òg ei fjesbokside, og har fått innmelding via den. Vi opplever at fordi vi har ein årsplan og følgjer den, er det mange som ser at laget er aktivt – og med ønske om å ta vare både på nynorsk og dialekt når ein mange. Men det er ikkje slik at medlemmane strøymar på, vi har òg ei utfordring i å få med fleire yngre.

**HEIDERSMEDLEM OG
PRISVINNAR PÅ HADELAND:**

Hadeland dialekt- og mållag har utnemnt **Else Randi Kvåle** som heidersmedlem og **Øyvind Kvernold Myhre** som vinnar av *Dialektprisen 2019 for Hadeland*.

ROGALAND MÅLLAG 100 ÅR:

Neste år er **Rogaland Mållag** 100 år. Frå torsdag 26. mars til og med søndag 29. mars 2020 inviterer Rogaland Mållag til ei festhelg for å feire sine fyrste 100 år. Vi gler oss!

**MINNESTEIN OVER MONS
LITLERE:**

Naustdal Sogelag og Naustdal Mållag har gått saman om å få laga ein minnestein på Sanden i Naustdal. I august var det markering med avduking. Naustedølen **Mons Litle** var ein av dei største pionérane i fremjinga av nynorsk språk og litteratur på slutten av 1800-talet. I 1886 starta han Norskmaalets Bokhandel i Naustdal som den første bokhandelen i landet med formål om å spreie litteratur på landsmål.

FEIRING AV IVAR AASEN:

Meland vart det feira at **Ivar Aasen** fylte år måndag 5. august. Ved bysta av han i Meland vart det eit spontant kaffibesøk med målfolk frå Lindås, Meland og Radøy. Det vart servert kaffi, bollar, lefse og sjokolade, attåt allsong, trekkspelmusikk og tre gonger tre hurra.

ÅRSMØTE I TELEMAR:

Det blir årsmøte i Telemark Mållag på **Eidsborg i Tokke** laurdag 28. september. I tillegg til vanlege årsmøtesaker vil saka om nytt prinsippprogram stå sentralt.

**MOTIVASJONSDAG FOR
LÆRARAR:**

Bærum Mållag, Fylkesmållaget Vikværingen, Noregs Lærarmållag og Oslo Mållag gjentek suksessen frå

tidlegare og inviterer til nynorsk motivasjonsdag på Det Norske Teatret onsdag 16. oktober. Mållaggruppa er lærarar i mellomsteget i barneskulen og i ungdomsskulen. **Inga Marte Thorkildsen**, byråd for oppvekst og kunnskap i Oslo, ynskjer velkomen til samlinga.

**HAUSTSEMINAR I
AUSTMANNALAGET:**

Austmannalaget inviterer til haustseminar laurdag 9. november i **Gausdal**. Hovudemne for dagen er aktivitet i laga og organisasjonsbygging.

PRIS TIL NORSK MÅLUNGDOM:

Norsk Målungdom har nyleg fått **Skjervheimprisen** på 60 000 kr. Dei får prisen for «arbeidet dei har gjort og gjer for det nynorske språket», heiter det i grunn-
gjevinga.

**MÅLPRIS TIL STEINAR
ENGELBREKTSO:**

Gloppen Mållag har gjeve målpris til **Steinar Engelbrektsen**. Han spelar til dans i sjangeren dansbar country. Engelbrektsen har selt tusenvis av plater, vore spelemannprismominert. Den mest kjende låta hans er «På grunn av bagateller».

VALMØTE PÅ KARMØY:

I valkampen inviterte Karmøy dialekt- og mållag til valmøte på Karmøy. Dei inviterte alle partia som stilte til val. **Magne Aasbrenn**, leiar i Noregs Mållag, stilte med innleiing. På møtet var det også semje om å lage ein språkbruksplan for Karmøy kommune.

FORFATTARKVELD:

Mållaget i Kristiansand inviterer til ope lagsmøte tysdag 19. november. Då skal forfatter **Tore Kvæven** fortelje om og lese frå bøkene sine, om skrivinga og om det norrøne Grønland.

STAND I OSLO: Oslo Mållag nytta høvet til å markere nynorsken på stand midt i valkampen i Oslo. Dei snakka med alle partia, og så delte dei også ut valflygeblad til dei som gjekk forbi.

Foto: Oslo Mållag

SOGNDAL FOTBALL

- på lag med nynorsken

stao no pao

 SparebankenVest

GUNNHILD SKJOLD

leiar i Norsk Målungdom

Vegen til den nynorske draumelæraren

I NORSK MÅLUNGDOM drøyer vi om at framtidens lærarar skal vere nynorske draumelærarar. Vi drøyer om lærarar som kan skrive god nynorsk. I tillegg har dei kunnskap om nynorskdidaktikk, språklege rettar og nynorsk fagterminologi. Men korleis er vegen til den nynorske draumelæraren?

VI VIL STARTE med lærarutdanningane. Heldigvis deler vi draumen vår med Pedagogstudentene, studentorganisasjonen til Utdanningsforbundet. Dei ser at lærarutdanningane ikkje gir studentane den nynorskkompetansen dei treng for å bli gode lærarar. No jobbar vi saman, både sentralt og ute i lokallaga, for å gjere nynorskopplæringa i lærarutdanningane betre.

I DAG ER lærarstudentane prisgitt at dei møter ein lærarutdannar som brenn for nynorsken for å få god opplæring. Mange lærarutdanningar ventar at studentane meistrar begge skriftspråka når dei går ut frå vidaregåande, sjølv om vi veit at det ikkje stemmer. Det fører til at det er mange ferdigutdanna lærarar som ikkje meistrar nynorsk godt nok.

DÅRLEG KOMPETANSE PÅVERKAR også haldningar. Om lærarane ikkje er trygge i nynorsk, er det ikkje rart at dei blir negativt innstilte til nynorsk som sidemål. Slik kan det ikkje fortsetje. Det er gale nok at haldningane til læraren kan gi bokmålelevar eit dårlegare tilhøve til nynorsk som sidemål, men endå verre er det om nynorskelevar blir utsette for ein lærar som ikkje likar hovudmålet deira.

DENNE VONDE SIRKELEN må vi bryte. Lærarutdanningane må endrast, så alle lærarstudentar får undervisinga dei treng for å mestre både nynorsk og bokmål. Det er nødvendig for at nynorskelevar skal få undervisinga dei har krav på. Det er også nødvendig for at lærarstudentane skal bli dei draumelærarane dei ønsker å bli – både for nynorsk- og bokmålelevar.

OM ALLE LÆRARAR skal bli nynorske draumelærarar, blir spørsmålet: Kva er stoda i dag, og kva må vi gjere for å nå målet? Det har vi prøvd å svare på i heftet Den nynorske draumelæraren. Heftet kan dokker finne på nettsida vår, eller ta kontakt med oss for å bestille. Norsk Målungdom og Pedagogstudentene skal gjere det vi kan, men fleire må med for å få til ein skilnad. Blir du med og kjempar for den nynorske draumelæraren?

gunnhild@malungdom.no

FRÅ SAMETINGET: Mikkel Eskil Mikkelsen, politiker på Sametinget, vitja sommarleiren til Norsk Målungdom. Her saman med leiar Gunnhild Skjold.

Foto: Ingunn Vespestad Sveinsvåg / NNU

Mange fann vegen til sommarleiren på Skogn

PÅ SKOGN I Trøndelag samla målungdommar frå heile Noreg seg til den årlege sommarleiren. Nytt for året var at talet deltakarar var mykje høgare enn andre år. Sommarleiren vart arrangert saman med Noregs Ungdomslag, noko som førte til at me målungdommar kunne prøve noko nytt. Anten det er teater og impro,

eller song og dans, var det mykje ein kunne prøve, som me ikkje finn på ein vanleg målungdomssommarleir.

Urfolksspråkåret

Sommarleiren hadde temaet *urfolksspråk*, og av dei kursa målungdommen tilbød, kunne ein mellom anna lære seg litt samisk. Kanskje enda viktigare var det at me fekk høyre om dei samiske språka og deira status i samfunnet. Mikkel Eskil Mikkelsen frå Sametinget kom og snakka mellom anna om urfolksspråkåret, og etterpå sa han at Målungdommen var velkommen til Sametinget. Me lærte også om språklova og kva som skjer framover med ho.

Nye vennskap

Sommarleir er ikkje berre læring. Me drog til dømes til Stiklestad og såg eit framifrå spel – Arvesølvet – som lærte oss mykje lokalhistorie. Men det viktigaste ein gjer på sommarleir, er å bli kjent med ungdommar frå heile Noreg som har komme dit av akkurat same grunn som du. Du

vil få venner frå heile Noreg som også likar noko så nerdete som språkpolitikk.

Så kort oppsummert: Sommarleir er kjempegøy!

Om du nokon gong har tenkt at du vil vere med, men ikkje tør, bli med! Eg kan love deg at du ikkje vil angre. Du vil lære masse, møte nokon av dei kulaste folka i heile Noreg og få nye vennskap, som kanskje vil vare livet ut. Og viss ein uheldigvis var bortreist, kan ein jo alltid komme på haustkonferansen.

Bli med!

Kvar kveld har me det viktigaste punktet på programmet: sosialisering. Anten du vil danse, spele ligretto til langt på natt eller ha djupe samtalar om alt mellom himmel og jord, kan ein det. Fritid og sosialisering er det punktet på programmet der moglegheita for vennskap aukar eksponentielt.

Så viss det er nokon der ute som har tenkt på å vere med, bli med!

INGVILD NESE

Om du nokon gong har tenkt at du vil vere med, men ikkje tør, bli med! Eg kan love deg at du ikkje vil angre.

Tusen takk! Mellom 15. mai og 9. september fekk Noregs Mållag 316 450 kr i gåve. Målgåvene frå dykk er veldig viktige bidrag til arbeidet vårt. Vil du gje målgåve? Bruk gjerne giroen som følgjer med bladet, eller vipps eit valfritt beløp til 90540.

AUST-AGDER MÅLLAG

Sverre Aalvik
Scott Aanby
Hallvard Tveit Berg
Rolf Fredriksen
Jon Olav Gryting
Knut Haugetveit
Knut K. Homme
Gerd Fosse Hovden
Oddgeir Jensen
John Gustav Johansen
Ragnar Kaasa
Karl Kråkedal
Jorunn Lande
Hans-Olav Lauvstad
Birgit Lidtveit
Jon Kolbjørn Lindset
Tarald Myrum
Rune Nylund
Signe Alise Olstad
Sigrid Bjørg Ramse
Olav Riisland
Kari Gerd Riisland
Øystein Rød
Vidar Toreid
Johannes G. Torstveit
Helge Ove Tveiten
Olav Vehus
Jens Vellene

AUSTMANNALAGET

Olaug Aaberge
Ole Bjerke
Oddbjørg Blakar
Jon Steinar Bredeveien
Jostein Brenden
Susanne Ramstad Brenna
Per Brumillom
Solveig Bræk
Ivar Bungum
Ingvild Marie Eknes
Inger Lise Fiskvik
Harald Ove Foss
Anders G. Fretheim
Randi Therese Garmo
Odin Hagen
Olav Haraldseid
Magnhild Harsheim
Bjarte Hole
Per Rolf Johnsen
Anders Kirkeby
Håvard Kleiven
Ola Klepp
Harald Kleppe
Inger Margrethe Kyllingstad
Gunnar Lien
Mari Lien
Asgeir Lilleås
Eldri Monshaugen
Sigurd Nestande
Jøgrim Nordsletten
Olaf Nøkleby
Jørgen Nørstegard
Ellen Preststulen
Ola Magne Robøle
Oddvar Romundset
Tone Rui
Magne Rydland
Jakup Skjedsvoll
Egil Skullerud
Erling Skurdal
Arne Skuterud
Nils Steinar Slappgård
Unn-Elisabeth Solhaug
Liv Solheim
Arne Sund
Gudmund Teigen
Magne Teppen
Olav Teppen
Ola Tronsmoen
Lars Ullgren

Magne Velure
Ingebjørg Østerås
Rolv Kristen Øygard
Bjarne Øygarden
Bjørg Øyøygard

BUSKERUD MÅLLAG

John-Ragnar Kvam Aarset
Herbjørn Brennhovd
Olav Hovda
Linda Høyvarde
Bjørg Kari Brattåker
Håheim
Lars Erik Jacobsen
Gunn Kirkebøen
Sylfest Laingen
Klaus Lågøyr
Ingunn Asperheim
Nestegard
Odd Oleivsgard
Arne Ommedal
Unn Perstølen
Halle Perstølen
Dagny Irene Skare
Knut H. Skrindo
Grethe Sollien
Rolf Harald Sæther
Einride Tinjar
Torun Torsteinsrud
Knut S. Torsteinsrud
Geir Tretterud
Sigrid Ulsaker
Øystein Velure
Marit H. Wøllo

FYLKESMÅLLAGET VIKVÆRINGEN

Bergfinn Aabø
Solveig Fiskvik Aamodt
Reidar Aasgaard
Kasper Andreas Adolfsen
Ruth Amdahl
Børre Austmann
Jostein Bernhardsen
Bjørn Ivar Bjar
Audunn K. Bjercke
Rakel Bjerke
Halvard Bjørkvik
Reidar Bjørnerheim
Erlend Bleie
Reidar Borgstrøm
Harald Brandal
Svein Erik Brodal
Hæge Marie Roholdt
Brunvatne
Asgeir Bø
Kjell Bø
Karen Bø
Tormod Bønes
Jenny Margrethe Dugstad
Tove Karina Eidhammer
Asbjørn Eidhammer
Jon Eikemo
Brit Ragnhild Øydnå
Fisknes
Haldor Fykse
Kåre Glette
Olav Grimstad
Jostein Grønset
Oddrun Grønvik
Gunnvald Grønvik
Borghild Rese Gundersen
Mildrid Helland
Botolv Helleland
Sigrun Heskestad
Edvard Hoem
Halldor Hoftun
Maj-Britt Thon Holljen
Valborg Holten
Kjetil Torggrim Homme
Joar T. Hovda
Marit Hovdenak

Olav Høgetveit
Tormod Hallstein
Høgåsen
Inger Marie Jordell
Jens Kihl
Laurits Killingbergtrø
Hogne Kjærås
Edvard Lauen
Helge Lorentzen
Martinus Løvik
Arnold Mundal
Lars Helge Myklebust
Finn Måge
Johan Nedregård
Øystein Njål Nordang
Lyder Olden
Torgeir Ose
Kari Rysst Paulsen
Benjamin Edillon Reichle
Yngve Rekdal
Asbjørn Roaldset
Magnus Robberstad
Kjell Rygg
Erik Simensen
Olav R. Skage
Gunnvor Fykse Skirbekk
Synnøve Skjøng
Arve Skutlaberg
Sigrid Skålnes
Ane Solberg
Nils Standal
Harald Stokstad
Åsfrid Svensen
Sissel L. Sæbø
Bent Arne Sæther
Jostein Sønnesyn
Lene Therese Teigen
Zerastion Leake Tekle
Tordis Thorsen
Olav Nils Thue
Asbjørn Tolsrød
Øystein Tormodsgard
Kristen Turtum
Stein Tveite
Steinar Tveitnes
Per Ivar Vaagland
Helene Valvatne
Lars Sigurdson Vikør
Kjetil Vistad
Jørgen Vogt
Olav Morten Wang
Arne Wåge
Kristen Øyen

HORDALAND MÅLLAG

Torunn Aarre
Olav Aas
Livar Aksnes
Solveig Almås
Liv Ingrid Alvhøim
Arne Andersen
Arnfinn Jørgen Ansok
Erik Arneson
Øystein Ask
Håkon Askeland
Marta Augensen
Edel Augestad
Arild Berge
Maria Severine Øvstebø
Berge
Daniel Berge
Håkon M. Berge
Marit Berge
Oddbjørn Berge
Eli Bergsvik
Martin Nærland Berntsen
Dagrun Berntsen
Gunnvald Bjøtveit
Rannveig Bjørkum
Audun Bjørnberg
Asbjørn Bjørnset
Solveig Bjørsvik

Målfrid Bjånesøy
Gjertrud Bleie
Oddbjørn Borge
Arne Brattabø
Vigleik Brekke
Reidar Bremerthun
Endre Otto Brunstad
Bjarne Buene
Jostein Buene
Sverre Bungum
Toril Herland Bystøl
Magnar Bødal
Rannveig Bærtvedt
Reidar Dale
Knut O. Dale
Olav Digernes
Kristian Djuvland
Torbjørn Dyrvik
Randi Engelsen Eide
Ingunn Eitrheim
Eirik Ingolf Eldøy
Reidun Emhjellen
Jofrid K. Espeland
Sverre Fjell
Erling Fjærestad
Frode Flesland
Ragnvald Fleten
Ragnhild Fossmark
Olav Freim
Harald Frønsdal
Jostein Gimmestad
Paul Kåre Gjuvland
Lars Gjøstein
Hans Golten
Endre Grutle
Solveig Grønlien
Jakob Gullberg
Kirsti Handeland
Eldbjørg Haug
Åshild Hauge
Torbjørn Haukås
Svein Heggheim
Arnfinn Hellevang
Aslak T. Helleve
Knut Johannes Helvik
Jan Kåre Henriksbø
Kåre Herfindal
Kjartan Hernes
L. O. Himle
Marit Hjartåker
Grete Oline Hole
Karl Johan Holmås
Karl Hope
Arnfinn Hopland
Helge Hopland
Signe Hoprekstad
Ingvild Hovland
Irene Hunskaar
Bjørn Husefest
Bjarte Husum
Daniel Hyde
Jens Hystad
Geir Instanes
Else Jerdal
Ole-Jørgen Johannessen
Aslaug Garnes Johnsen
Ingvild Jøsendal
Randi Jåstad
Folke Kjelleberg
Marit Klette
Kjetil Koldal
Olaug Kråkevik
Magne Kvæven
Berit Kyrkjerd
Ane Landøy
Rolv Landøy
Knut Langesæter
Marit Schmidt Lie
Åsmund Lien
Torggrim Ljones
Kjellaug Lundestad
Tore Lyssand

Torstein Løning
Frode Mannsåker
Marit Bleie Mannsåker
Margunn Melkersen
Brynjulf Melve
Inger Helen Midtgård
Jostein Molde
Torgun Moltu
Leif Bjørn Monsen
Svanhild Monstad
Marit Mulelid
Jostein Mykletun
Nils Mæhle
Marit Nedreli
Eli Karin Nerhus
Svein Nesbø
Arne Olav Nilsen
Øyvind Nitter
Else Helen Nornes
Helge Martin Nygård
Egil Nysæter
Åse Opheim
Aud Oppedal
Anfinn Otterå
Olai Otterå
Johnny Ottar Pedersen
Brynjulf Prestegard
Jan Reidar Rasmussen
Trygve Refsdal
Astrid Oddbjørg Reigstad
Rannveig Reigstad
Kjell Rein
Berit Reinsaas
Sjur Reinsnos
Borgny Reisæter
Nils B. Reisæter
Kjetil Revheim
Lars Riise
Gudrun Rosseland
Solveig Røen
Solveig Røyrvik
Håkon Sagen
Inger Marie Saltnes
Lars K. Sandven
Solbjørg Åmdal Sandvik
Olav Sandvik
Jennifer Marie Dos Santos
Jorid Saure
Heidi Seilfaldet
Maria Uttun Seim
Torbjørn Seim
Johannes H Sekse
Mons Ole Dyvik Sellevold
Bjarne Skarestad
Olav Johannes Skeie
Gunvald Skeiseid
Arne Skjerven
Bjarne Skjold
Arnlaug Skjæveland
Per Skjæveland
Harald Skorpen
Anne Marie Skurtveit
Marie Skålnes
Hermund Slaattelid
Jostein Småbrekke
Harry Solberg
Halldis Spilde
Vibeke Spjeld
Mette Løkeland Stai
Idar Stegane
Nelly Storebø
Gerhard Inge Storebø
Morten Storebø
Rolf Sigmund Sunde
Åshild Sveinsgerd
Kjartan Svindal
Lars Børge Sæberg
Ingebjørg Dønhaug Sæbø
Leif Helge Særsten
Olav Søfteland
Kjell Gudmund Søholt
Olav Sønnesyn

Anders Søvik
Arne Søyland
Erling Thu
Knut J. Tokheim
Svanhild Toppe
Johan Torekoven
Torgeir Torvik
Signe Lid Trana
Harry Tunestveit
Kjell Thore Tungesvik
Håvard Tvedte
Odd Tøndel
Tora Tønder
Bjørg Tøsdal
Harald Ulland
Anne-Lise Ullebø
Oddbjørg Ulveseth
Anna K. Valle
Rigmor Nesheim Vaular
Aslaug Veland
Randi Vengen
Jarle Vestrheim
Aud Liv Hole Vike
Inger B. Vikøren
Ingebjørg Viste
Kjell Jostein Vågen
Marie T. Willemse
Tormund Wågø
Paula Ingelin
Hermichen Øen
Leif Øie
Nils Ivar Østerbø
Kristian Østrem
Einar Øyre
Magnus Malvin Ådnanes
Magne Århus
Solveig Åsvang

KARMSUND MÅLLAG

Svein Ove Duesund
Lars Eikehaugen
Siri Eikemo
Einar Eintveit
Dorthea Sofie Erøy
Grete Fedøy
Else Fjæra
Grete J. Hjelmervik
Torill Borge Horneland
Olav Torfinn Jondahl
Bjørg Mannes
Lars Mo
Paul Mølstre
Agnar Ståle Naustdal
Lars Gunnar Oma
Harald Orvedal
Borghild Sævereide
Prestegård
Geir Ragnhildstveit
Hanne Jorunn Aasen Risøy
Trygve Sandvik
Knut Selsaas
Tor Sigurd Selvåg
Svein A. Strømme
Ernst Arne Sælevik
Jon Olav Tesdal
Anbjørg Tungesvik
Kjell Tveit
Ingolv Vevatne
Yngve Øvstedal

NAUMDØLA MÅLLAG

Håvard Avelsgaard
Jan Gaute Buvik
Toralf Engesnes
Egil Andreas Helstad
Asbjørg Kristin Svare

NORDLAND MÅLLAG

Kåre Belsheim
Ståle Paulsen

NORDMØRE MÅLLAG

Aksel Aarflot
Magnar Almberg
Jon Kristian Aune
Asbjørg Ås Bakk
Anne Grete Witzøe Botten
Ola Bræin
Styrkär Brørs
Arild Drøivoldsmo
Liv Rigmor Flå
Eivind Hasle
Sigrunn Helset
Asbjørn Klaksvik
Liv Klaksvik
Jorunn M. Kvendbø
Finn Gunnar Oldervik
Endre Opdøl
Henry Opland
Per Eilert Orten
Ottar Roaldset
Audun Sæbø
Rolv Sæter
Elen Maria Todal
Eirik S. Todal
Per Utne
Kirsti Orheim Ås

ROGALAND MÅLLAG

Kjell Aambakk
Gunnvor Aardal
Gunnleiv Aareskjold
Sigmund Andersen
Lars Bakka
Johannes Bakka
Ola Birkeland
Geir Sverre Braut
Marit Kyllingstad Bråten
Kirsten Marie Bue
Alf Jan Bysheim
Gerd Helen Bø
Ellen Einervoll
Eirik Daniel Fatnes
Jan Finjord
Solveig Moe Fisketjøn
Oddvar Flatabø
Ove Harald Fossen
Ingrid Gjesdal
Sølvi Ona Gjøl
Bente Grødem
Tord Anton Haaland
Erik Severin Hagesæther
Kari Ingrid Hatteland
Lidvor Hatteland
Inge Haugland
Sverre Haver
Johan Sigmunn Hebnes
Astrid Heigre
Halvard Helseth
Tom Hetland
Rasmus Hilde
Liv Hoberstad
Terje Håland
May Britt Jensen
Kari Anne Johansen
Magnar Kartveit
Magnhild Harboe Kleppa
Tore O. Koppang
Nils Ingvar Korsvoll
Olav Kvernenes
Reidar Kydland
Hallgeir Langeland
Magnhild Lid
Georg Løvbrekke
Knut Norddal
Ingvar Olimstad
Inger Skretting Opstad
Stein Pettersen
Dag Raustein
Gunnvor Risa
Margareth Skrettingland
Roba
Torleiv Robberstad
Audun Rosland
Magne A. Roth
Atle Røe
Torhild L. Rørheim
Rolf Salte
Magne Sande
Tom Soma
Torgeir Spanne
Hans Spilde
Per Spødervold
Jon Stangeland
Audun Steinnes

Inga Stokka
Odd Sigmund Sunnanå
Brit Harstad Sværen
Hogne Sønnesyn
Gustav Søyland
Svein Kåreson Søyland
Tore Thorsen
Oddrun Tjeltveit
Kurt Tunheim
Svein Undheim
Aslaug Marie Undheim
Audun Vevatne
Reidar Vik
Ketil Volden

ROMSDAL MÅLLAG

Roger Aakernes
Ingar Aas
Henning Austigard
Dagrun Gjelsvik Austigard
Annlaug Berge
Ole S. Dahle
John Ekroll
Einar Gridset
Torhild Hanem
Inga Guri Hestad
Tor Kvadsheim
Einar M Langset
Arne Lerum
Karen Os
Asbjørn Oterhals
Oddbjørn Pedersen
Ane-Kari Romestrand
Hanne Moldver
Salthammer
Torill Sandnes
Anna Huse Sanness
Oddmund Svarteberg
Knut Sæbø
Kathrin Villa
Kåre Vold
Øystein Øye
Roald Øygard

SOGN OG FJORDANE MÅLLAG

Lise Aasen
Ola Austring
Anna Jorunn Avdem
Venke Bakken
Bente Kvernevik Berstad
Saxe Bjørkedal
Ole Georg Blikås
Eivind Brekke
Herman Bremer
Norunn Eimhjellen
Bremstein
Nils Distad
Torkjell Djupedal
Tryggve Dyrvik
Tor W. Eikemo
Annbjørg Eikenes
Gjertrud Eikevik
Eldbjørg Stegane Engebø
Hans Engesæt
Dag-Erik Eriksmoen
Kjellrun Hamnes Espe
Johannes Flaten
Kjellrun Fossdal
Jan Olav Fretland
Jan Martin Frislid
Siri Bente Fuhr
Ottar Færøyvik
Asbjørn Geithus
Magnhild Gravdal
Kari Gravdal
Dagfrid Grepstad
Leif Grinde
Olav Grov
Jon Gåsemyr
Gunnar Hage
Margit Hovland Hamre
Sissel Norunn Hatløy
Ivar S. Haugland
Astrid Jorunn Henden
Helga Hjetland
Thor Hjørnevik
Per Inge Hole
Herdis Holvik
Sølvi Anne Espeland Hope
Ragnar Hove
Bjørg G. Hovland
Liv Husabø
Nils Husabø

Målfrid Husnes
Marta Systad Iden
Sverre Indrehus
Bjarne Kaarstad
Ingunn Kandal
Kari Klingenberg
Hildegunn Kvistad
Liv Janne Kvåle
Øystein Lavik
Olav Kjell Lomheim
Jon Ove Lomheim
Rune Lotsberg
Håkon Lundestad
Svein Lundevall
Kolbjørn Løken
Terje Erik Moe
Johan Moldestad
Kjell Magnar Myklebust
Knut Ole Myren
Julie Kristine Ness
Gro Nestande
Astrid Marie Nistad
Odd Njøs
Bjarte Nordeide
Stein Bugge Næss
Per Scott Olsen
Andreas Ramstad
Oddbjørn Ramstad
Kåre Risholm
Henning Leiv Rivedal
Erna Romøren
Bjørn Rørtveit
Steinar Rørvik
Magnhild Sagosen
Arve Sandal
Margot Sande
Ottar Sande
Jorunn Sandvik
Marta Kari Schawlann
Bjarte Sindre
Anders Skarestad
Jon Skjeldstad
Synneva Kolle Solheim
Irene Stokker
Ida Marie Strand
Geir Liavåg Strand
Gro Kristin Støyyva
Karsten F. Sunde
Sigrid Svartefoss
Hans Mark Svedal
Kari Malmanger Svedal
Harald Systad
Jorunn Systad
Gunnhild Systad
Ståle Sørbotten
Bjørn Sørheim
Helge Thue
Johs B Thue
Ivar Jostein Tjugum
Paul Arnfinn Tomasgard
May Toriseth
Jorunn Veseth
Gudrun Vigdal
Lars Øyvind Vikesland
Øystein Vikesland
Wenche Wie
Liv Østrem
Kåre Øvregard
Vidar Åm

SUNNMØRE MÅLLAG

Ottar Aashamar
Sigmund Akselvoll
Kristian Almås
Oddfrid Nora Bell
Ingunn Bergem
Torunn Bildøy
Berit Bjørlo
Bente Johanne
Iversen Breivik
Ole Arild Bø
Knut Falk
Ann Britt Våde
Fannemel
Jostein Fet
Einar Elling Flø
Tore Gjære
Iris Grimstad
Øystein Grønmyr
Per Halse
Asbjørn Hatlehol
Svanhild Vestre Hauge
Jorunn H. Henriksen
Elisabeth Hjorthaug

Ingunn Synnøve
Hole Hunnes
Astri Hunnes
Kristin F. Husøy
Ingrid Runde Huus
Ottar Kaldhol
Bernt Kalvatn
Jørund Kile
Jakob O. Kjersem
Terje Kjøde
Jostein Korsnes
Liv Kari Krøvel
Einar Landmark
Odd Larsen
Bergfrid Færøyvik Lindøy
Rune Einarsson Løndal
Else Løndal
Jostein O. Mo
Sølvi Woldsund Myrhol
Trine Naadland
Roger Nedreklepp
Trude Nordal
Kjartan Oksavik
Lars Omenås
Ola Omenås
John Osen
Britt Oterholm
Lillian Ramnefjell
Karl Ramstad
Gunder Runde
Ingvar Røyset
Gunnbjørg Seth
Else Synnøve Skarbø
Lars Helge Skarbø
Liv Johanne Ørjasæter
Solhaug
Jarle Solheim
Per Svein Tandstad
Wenche B Thorseth
Asbjørn Tryggstad
Randi Flem Ulvestad
Bodil Waldal
Sveinung Walseth
Knut Ytterdal
Liv Åm
Kjell Arne Årseth

TELEMARK MÅLLAG

Sveinung Astad
Lars Bjaadal
Halgeir Brekke
Tjøstov Gunne Djuve
Per Engene
Knut Espelid
Olav Felland
Gunlaug Fjellstad
Sigrid Fonnli
Jon Funner
Anne Karin Funner
Hans Magne Gautefall
Lavrans Grimstveit
Torgeir Grimstveit
Asbjørn Nes Hansen
Heidi Hylland
Hallgrim Høydal
Aslaug Langåsdaalen
Sigrun Garvik Moen
Sigrid Nordskog
Jakob Olimstad
Kari Anna Onstad
Anne Andrea Reime
Helge Rykkja
Sigvald Rørtveit
Else Selman
Per Skaugset
Gunnvor Solberg
Alv Halvor Straumstøyl
Olav Teigland
Tone Telnes
Olav Tho
Torkjell Tjønn
Alf Torbjørn Tveit
Kari Tveit
Borgny Slettemoen Tøfte
Johan Vaa
Tor Valle
Einar Versto
Halvor Øygarden

TROMS OG FINNMARK MÅLLAG

Bente Benjaminsen
Sveinung Eikeland
Bjarne Eilertsen

Karl Ragnar Engstad
Torgeir Engstad
Eldbjørg Gjelsvik
Olaug Husabø
Ragnhild Johansen
Ingvild Kamplid
Astrid Kvangarsnes
Sigrun Lunde
May Johanne Molund
Atle Måseide
Ole Edgar Nilssen
Liv Inger Olsen
Ingrid Russøy
Elisabet Sausjord
Sigrid Skarstein
Sunniva Skålnes
Grete Lien Stenvold
Gunn Utkvitne
Birger Vang

TRØNDERLAGET

Kjell Bardal
Ivar Berg
Arvid Bjørgum
Karl Ove Bjørnstad
Mathias Bruheim
Astrid Dalslåen
Anne Eldevik
Olav Engan
Inger Ertsås
Tore Fagerhaug
Ola Stuggu Fagerhaug
Oddmund Færbregd
Helge Fiskaa
Margit Flakne
Arne A. Frisvoll
Størker Garberg
Mia Gjessing
Magne Grendal
Gunhild Grue
Jon Grønli
Anders Gustad
Kristoffer Haugum
Eina Hermann
Ingrid Lill Kolset
Bergljot Kristoffersen
Olav Kuvås
Brynhild Kvåle
Arna Lerstad
Jens Loddgard
Geir Lorentzen
Mads Løkeland
Lars Kolbjørn Moa
Tore Moen
Sverre Mikal Myklestad
Magne Måge
Jens Morten Nilsen
Lars Nygård
Solveig Otlo
Herman Raness
Olaug Reitås
Jostein Rekestad
Kristian Risan
Helge Rypdal
Jørgen Røflo
Anders Sakrisvoll
Anne Kristine Bolme
Selnes
Rutt Olden Skauge
Arvid Syrstad
Svein Bertil Sæther
Jan Sørås
Kirsten Tagseth
Aud Mikkelsen Tretvik
Aa. Bjørgum Øwre

VALDRES MÅLLAG

Toralf Baldersheim
Gunnar Belsheim
Kristian Berglund
Bjørg Bjørgo
Gunnar Breivik
Olav Gullik Bø
Anders Johnsson Espeseth
Sigfred Hovda
Frank Tommy Jacobsen
Bjørn Vegard Johnsen
Inger Torun Klosbøle
Ingunn Kompen
Gerd Kvam
Randi Lauvrud
Bjørg Lerhol
Torodd Lybeck
Liv Aslaug Myhre

Målfrid Sebuødegård
Jan Sparstad
Aud Gunnar
Per Gunnar Veltun
Magnor Wigdel

VEST-AGDER MÅLLAG

Leiv Hartly Andreassen
Aud Støylen Djupdal
Anne-Berit Erfjord
Solveig Fidje
Åse-Berit Fidjeland
Svein Harald Follerås
Randi Lohndal Frestad
Vigleik Frigstad
Astrid Marie Gavlen
Grete Lien Stenvold
Gunn Utkvitne
Birger Vang
Magne Heie
Kjell Erling Håland
Olav Torgny Hårtveit
Oddvar Jakobsen
Inge Klepsland
John Lauvdal
Kirsti Lavold
Solveig Stallemo Lima
Målfrid Lindeland
Oddvar Moen
Gudlaug Nedreliid
Odd Harald Robstad
Bjørgulv Rygnestad
Nils Salvigsen
Margit Seland
Magnhild Synnøve
Skjeggedal
Bjørg Helene Slapgard
Knut Gunnar Solberg
Asbjørn Stallemo
Eva Haugen Sørgaard
Magne Valborgland
Gunnar Vollen
Bjug Åkre
Ivar Åmliid

ØSTFOLD MÅLLAG

Asgeir Bjørkedal
Eiliv Herikstad
Arnstein Hjelde
Benthe Kolberg Jansson
Kari Ruud Johannesen
Arne Kvernhusvik
Gunnar Ottne
Kjeld Qvortrup
Wenja Elisabeth Jæger
Ringen
Bjørg Selstad
Einar O. Standal
Øivind Thorbjørnsen

YRKESMÅLLAG

Else Bakkehaug
Anne Bjørkvik
Ragnar Ekre
Trygve Gjedrem
Kristian Hagestad
Sissel Hole
Eirik Holten
Kari E Huus
Rønnaug Kattem
Kjell Harald Lunde
Ragnhild Løyte
Borge Otterlei
Linda Plahte
Frode Ringheim
Arne Stensvand
Turid J. Thune
Harald Thune
Sigrid Tyssen
Torgeir Urdahl
Birger Valen
Bodvar Vandvik
Olav Vesaas
Vidar Ystad

BEINVEGES INNMELEDE

Randi Einrem
Johannes Hjønnnevg
Gunnar Mjøs
Erling Nordheim
Erling Stangnes
Åse Floa Steinrud

- 1 I kva trønderby kjem avisa *Fjell-Ljom* ut?
- 2 Landslagsspelaren Martin Ødegaard er igjen på utlån frå fotballaget Real Madrid. Til kva for eit lag?
- 3 Viktoriasjøen er den største innsjøen i Afrika. Kva land ligg kring innsjøen?
- 4 Kva er dei tre offisielle språka i Belgia?
- 5 Me reknar med at det er om lag 54 kroppsvæsker, og blodet er nok den mest omtalte av desse. Kva to hovud-delar er blodet samansett av?
- 6 Atlanterhavsvegen er ein av dei mest kjende attraksjonane i Møre og Romsdal. Kva futedøme går vegen gjennom?
- 7 Finansverksemda Euronext gjorde nyleg eit stort kjøp i Noreg. Kva kjøpte denne verksemda?
- 8 1. september var det 80 år sidan den andre verdskrigen tok til i Europa. I kva år kom USA med i krigen?
- 9 Bustyvel er eit mindre nytta namn på eit av dei vanlegaste pattedyra våre. Kva for eitt?
- 10 Kva kommune kjem du frå om du er ein bøfjerding?
- 11 Kor mange dekgaram er det i eit kilogram?
- 12 Kva europeisk land fekk Laos sjølvstende frå i 1954?
- 13 Heavy metal-bandet Metallica vitja nyleg Trondheim. Kva land kjem trommeslagaren Lars Ulrich frå?
- 14 For 135 år sidan vart nynorske salmar for fyrste gong nytta i ei kyrkje – 26. desember 1884, åtte år før det vart lovleg. I kva for eit fylke skjeddde lovbrottet?
- 15 Odin er hovdingen til gudane i norrøn gudelære. Kva heiter kona hans?
- 16 45 land i verda er utan kystline – dei er sokalla innlandsstatar. Kor mange slike land ligg i Sør-Amerika?
- 17 13. september i 1985 kom spelet Super Mario Bros – det fyrste spelet i ein spelserie som framleis kjem i nye utgåver. Kva spelselskap gjev ut Super Mario-spela?
- 18 Mange vel å spara til pensjon gjennom IPS-ordningar. Kva tyder stuttneininga IPS?
- 19 Nordmannen Kygo er den artisten som snøggast har fått over ein million avspelingar hjå strøymetenesta Spotify. Kvar i landet kjem han frå?
- 20 I år er det 50 år sidan menneska fyrste gongen gjekk på månen. Kor mange måneferder med menneskap har det vore til no?

1. På Røros
2. Real Sociedad
3. Uganda, Tanzania og Kenya
4. Nederlandsk, fransk og tysk
5. Blodplasma og blodlekamar (blodceller)
6. Nordmøre (Eide og Averøy kommunar)
7. Oslo Børs
8. I 1941
9. Piggsvin
10. Bø i Vesteralen (Nordland)
11. 100 dekgaram
12. Frankrike
13. Danmark
14. I Telemark (i Høydalsmo kyrkje som i dag ligg i Tøkke kommune)
15. Frigg
16. To land, Bolivia og Paraguay. (Innlands-sjøar og -hav tel ikkje i denne samanhen-gen.)
17. Nintendo
18. Individuell pensjonssparing
19. Fana i Bergen kommune
20. Seks

UTDELING I TRØNDELAG: Kari Stai tok imot Nynorsk barnelitteraturpris 2018 på ei tilskipinga på Inderøy i september.

Foto: Henning Lystad

Nynorsk barnelitteraturpris til Kari Stai

Kari Stai fekk Nynorsk barnelitteraturpris 2018 for boka *Jakob og Neikob* og *Alle Andre*.

FORFATTAR KARI STAI har lenge gledd både born og vaksne med bøker om dei to kompisane Jakob og Neikob. For den femte boka, *Jakob og Neikob* og *Alle Andre*, får

ho Nynorsk barnelitteraturpris.

Mangfaldig

I grunngevinga skriv juryen: – *Jakob og Neikob* og *Alle Andre* er ei ekstra flott *Jakob og Neikob*-bok fordi ho også overskridd sitt eige univers, eller ein kan seia at den mangfaldige verkelegheita sildrar inn i det stiliserte *Jakob og Neikob*-universet. Det er imponerende gjort.

Prisen vart delt ut på Inderøy laurdag 7. september. I juryen sat Gudrun Kløve Juuhl, Per Roger Sandvik og Kristine Thorkildsen.

Nynorsk barnelitteraturpris er ein pris frå Noregs Mållag. Prisen er på 30 000 kroner, og han har vore delt ut sidan 1968. Tidlegare vinnarar er mellom andre Maria Parr, Lars Mæhle og Ragnar Hovland.

NT FALSH Henta frå Sigmund Falch: *Den stemmaste dokka i Drammen, Schibsted / Vigmostad & Bjørke* 2015

Eg hadde gøymt bilnøklane. Etter to timar spurde dei om det var «fugl, fisk eller krabbe».

LAGA	GRUPPA	SANN	TRIVELEG	MUSIKAR	ELDSTAD	NOTERTE	TAL	DRØV- TYGGING	
									FØTENE PÅ JORDA
↳							AV KVA GRUNN		
UTEPRYD OM VÅREN					ARG		VÅGNAD		
DVERGMÅL					HENDENE				
↳		SENTRALT						EIGEDOMS- PRONOMEN	
GUL-BRUN- RAUD FARGE		HØVISK MANN			SETJE AV			SÅG	
BRUSK- SKIVE					DRIKK	SYNTEISK POLYMER		GRAS	
HAR HOL						FINST		KALD BLÅST	
↳		ATTRAK- SJON			HAND- TAKET		HAR NOKRE PÅ SKOGEN		LANDET
ARKTIS		SURFLØYTE			DEI BESTE		BYTTA		
ØY NR. 2 I NOREG						BRILLE- MAKAR			
↳					VIKA	MINKANDE		TAL	
FUKTIG	SKRALLE				MANN- NAMN		ROVFLUGL	VAR GIGLI OG VERDI	
↳	FOR HØG FART				TRIVE	FRAMAND- VOREN			
UGRAS					BRUTALT	VOGNER			
ARBEIDS- TID					DASK	BANDET		STRØYME	
↳					HYLLA	TAL ETTER KOMMA			
MINDRE BUSTAD						RAMNE- EIGAR		TAKUFS	
↳						NEGASJON		TIL HAND- SAMING	
SKRIFT- TEIKN		BYGD I GRENLAND						TIGER- STADEN	TETTE
HOLE		FARTING							
↳		STILLE				TVILANDE		DIKTING	
FERSKE		LITE HUS				UTAN INNHOLD		EKSISTERE	
PLUSS					BIBEL- TEKST				
↳					BAK		SIKRINGA		
HÅRLAUS					BILET- HOGGAR		REAL		
↳						BILETE		SKIP	VEKE- BLAD
HØVDYR						IKKJE			
↳						YTTET- PLAGG			
LURE							DU OG EG	DRIV	NT NR. 4 2019

M	A	N	N	S	P	E	R	S	O	N	T	Å	I	F	U	N		
S	E	I	P	A	N	E	T	A	R	S	L	A	K	N	A	S	E	
K	R	Å	L	I	N	G	T	R	Å	V	E	T	U	R	S	E	V	
L	E	V	R	A	E	N	S	E	R	I	S	A	R	E	M	N	E	
S	E	I	N	T	B	U	R	E	I	S	A	R	K	N	Å	H	O	E
T	N	A	I	R	O	B	I	S	L	I	N	G	R	E				
L	A	N	G	D	R	Y	G	E	S	T	E	A	R	L				
M	Y	E	I	G	E	N	T	L	E	G	T	O	R	G				
O	P	N	A	L	E	Y	O	R	S	T	R	O	K					
F	O	R	T	A	U	S	N	Ø	I	R	L	A	N	D				
M	S	U	N	G	E	N	D	N	A	P	R	A						
S	K	U	G	G	E	F	L	A	G	G	D	A	G	A	R			
S	V	I	N	E	B	O	L	A	A	N	O	R	A	K	K			
E	N	G	A	L	I	G	Y	G	R	A	M	U	T	I				
O	R	G	A	N	I	S	A	T	O	R	D	E	K	K	V			
M	A	N	A	S	U	T	R	A	R	N	A	U	T	A				
P	A	R	E	R	A	M	N	E	R	E	I	R	A					

Vinnarar av kryssord nr. 3:

Stanley Hauge, Ostereidet
Jakob Olimstad, Kviteseid
John Seldal, Bjorbekk

Send løysinga til:

Noregs Mållag
Lilletterget 1
0184 Oslo
eller e-post:
nm@nm.no

Frist: 12. november

Merk konvolutten «Kryssord».
Rett løysing kjem i neste utgåve.
Tre vinnarar vert trekte ut og får
ein fin premie.

Namn : _____

Adresse: _____

Postnummer/-stad: _____

KRAMBUA

Cirkle K-krus inkludert kaffiavtale. Termokrus som gjev deg gratis kaffi på alle Cirkle K-stasjonar ut 2019. **Kr 299,-**

Fat. Stilsikker logo på stilsikkert fat frå Verde-serien til Figgjo. Høveleg til både grill- og jolemat. Diameter 20 cm. **Kr 200,-**

Krus. «Nynorsk til meg, takk!» på Verde-koppen frå Figgjo og formgjevar Johan Verde. Ein klassikar med klassisk slagord! **Kr 200,-**

TILBOD! Fat + krus. Kr 330,-

Krus med trykket: *Det går mangt eit menneske og ser seg fritt ikring for Ivar Aasens skuld.* Tarjei Vesaas, 1950. **Kr 180,-**

Krus med trykket: *Skogen stend, men han skifter sine tre.* Olav H. Hauge, 1965. **Kr 180,-**

Ostehøvel i stål, blank, frå Bjørklund. **Kr 190,-**

Ostehøvel i stål, matt svart, frå Bjørklund. **Kr 170,-**

Refleks. Mjuk refleks, 7 cm i diameter, med logo. Absolutt noko ein vil bli sett med. **Kr 30,-**

CD frå Ingebjørg Bratland. *Månesinn* (2015). **TILBOD! Kr 90,-**

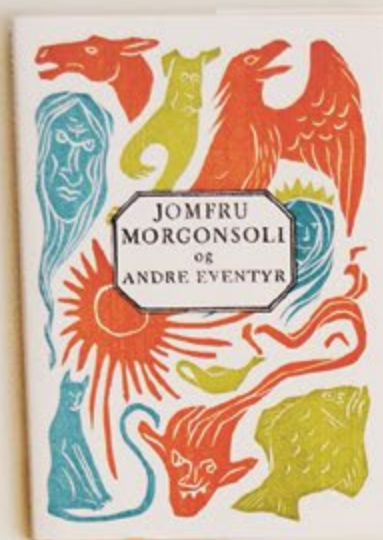
Skistroppar. To skistroppar med borrelås, 26 cm lange. Høver til langrennsski, uavhengig av målform og målføre. **Kr 50,-**

Jakkemerke

- «NyNorsk»
- «Slepp nynorsken til»
- «Gjennom ord blir verda stor»
- «Takk, Ivar Aasen!»

Kr 10,- per stk., kr 50,- for 20 stk.

Aasen-panneband i ull. **Kr 350,-**

Send e-post med tinging til krambua@nm.no, ring til **23 00 29 30**, eller gå inn på www.nm.no. Sjå innom heimesida for andre tilbod.

Hugs at vi kan gå tom for somme artiklar. Det er såleis ikkje sikkert at du får alt du tingar.

Porto kjem i tillegg til prisane vi har gjeve opp her.

DAGSSEMINAR I BERGEN

Denne hausten handlar det mykje om arbeidet med nytt prinsippprogram i Noregs Mållag. Laurdag 12. oktober inviterer Noregs Mållag til dagsseminar i Bergen. Det kostar 350 kroner inkl. lunsj og kaffi/te. Reise og eventuell overnatting betalar og ordnar deltakarane sjølve. Nokre av spørsmåla vi stiller, er: *Kvifor er nynorsk viktig no, og kvifor har det vore viktig før? Kva skal til for at ein nynorskbrukar held på nynorsken gjennom livet? Kva bør dialektene ha å seie for nynorsken? Og kva har det å seie for prinsippprogrammet til Noregs Mållag?* Påmeldingsfrist er 7. oktober. Kjem du?

STUDIEHEFTE

Til arbeidet med prinsippprogrammet er det laga eit studiehefte, *Kvifor nynorsk?* Heftet ligg på nettsida vår, og alle lagsleiarar har fått det i posten. Ynskjer du eit eksemplar, ta gjerne kontakt. Vi vonar så mange som mogeleg les heftet, meiner noko om det og tek debatten på neste styremøte.

Fristen for å kome med framlegg til prinsippprogramnemnda er 15. oktober. Send dei til framlegg@nm.no.

NY SPRÅKLOV

Regjeringa har kome med framlegg til ny språklov. På nettsida kan du lese framlegget og kva Noregs Mållag meiner om den nye lova. Høyringsrunden har frist 15. november.

LANDSMØTE I 2020

Landsmøtet neste år blir på Sola, og det byrjar fredag 24. april og vert avslutta søndag 26. april 2020.

NYNORSK NÆRINGSLEVSPRIS

Me tek gjerne mot kandidatar til Nynorsk næringslevspris innan 4. oktober 2019. Send grunngjevne framlegg til gro.morken@nm.no.

NYTT I KRAMBUA

I Krambua har det kome inn eit praktisk oransje pennal i polyester der det står «Skriv nynorsk» (75 kr). Notatboka med slagordet «Gjennom ord blir verda stor!» har kome i nye fargar (180 kr).

LYTT PÅ PODKAST

Mållaget har lansert podkast om prinsippprogrammet. – Eg håper alle vil lytte, la seg engasjere og bli med i ordskiftet om innhaldet i det nye prinsippprogrammet, seier Inger Johanne Sæterbakk, leiar i prinsippprogramnemnda åt Noregs Mållag. Podkasten tek for seg prinsippprogrammet nesten line for line og diskuterer kva setningane tyder, kva for politiske skiljeliner som skjuler seg bak, og kva debattar som oppstod når dagens prinsippprogram skulle vedtakast.

Podkasten er laga av Magnus Bernhardsen, tidlegare leiar i Norsk Målungdom og medlem i prinsippprogramnemnda på landsmøtet i 1997, og Marit Aakre Tennø, politisk rådgjevar i Noregs Mållag.

Podkasten finn du via nettsida vår.

FØREHANDSTINGING AV ADVENTSKALENDRAR

I år som i fjor planlegg me sal av adventskalendarar, der ein kvar dag kan vinne fine vinstar. Lokallaga våre kan kjøpe kalendarar frå oss til 50 kr og selje dei vidare for 100 kr per stk. – ein god måte for lokallaga å tene nokre kroner på. No ynskjer me oss så mange førehandstingingar som mogeleg, slik at me kan justere opplaget etter det. Laga får kalendarane tilsende i oktober, og uselde kalendarar kan sendast attende til oss. Send tinginga til per.arntsen@nm.no.

Tilsette:

Gro Morken Endresen, dagleg leiar, tlf. 23 00 29 37 • 957 85 560, gro.morken@nm.no

Erik Grov, organisasjonskonsulent, tlf. 23 00 29 30, erik.grov@nm.no,

Per Henning Arntsen, økonomikonsulent, tlf. 23 00 29 34, per.arntsen@nm.no

Ingar Arnøy, skulemålsskrivar, tlf. 23 00 29 36 • 975 29 700, ingar.arnoy@nm.no

Hege Lothe, informasjons- og organisasjonskonsulent, tlf. 926 48 348, hege.lothe@nm.no

Astrid Marie Grov, kommunikasjonsrådgjevar, tlf. 23 00 29 32 • 907 29 615, astrid.grov@nm.no

Marit Aakre Tennø, politisk rådgjevar, tlf. 454 71 716, marit.tenno@nm.no

NORSK MÅLUNGDOM malungdom.no

Tilskrift: Lilletorget 1, 0184 Oslo
Telefon: 23 00 29 40
E-post: norsk@malungdom.no

Bankgiro: 3450.65.48707

Leiar: Gunnhild Skjold, Telefon: 974 17 145 • 23 00 29 40, E-post: gunnhild@malungdom.no

Dagleg leiar: Ingunn Vespestad Steinsvåg, Telefon: 456 93 360 • 23 00 29 40, E-post: norsk@malungdom.no

NOREGS MÅLLAG nm.no

Tilskrift: Lilletorget 1, 0184 OSLO
Telefon: 23 00 29 30
E-post: nm@nm.no

Kontoradresse: Lilletorget 1, 0184 OSLO

Bankgiro: 3450.19.80058

Leiar: Magne Aasbrenn
Mobil: 979 70 065
E-post: magne.aasbrenn@nm.no

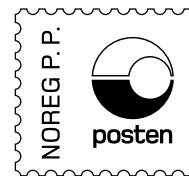
4 ■ 2019
Norsk Tidend
Framhald av *Fedraheimen* og *Den 17de Mai*

Prent: Nr1Trykk as
Opplag: 14 600
Abonnement: kr. 250,- per år

Annonsar:
Annonseprisar: kr 9,00,-/mm
Tillegg for tekstsida: kr 0,50,-/mm
Spaltebreidd: 45 mm
Kvartside: kr 3 000,-
Halvsida: kr 5 000,-
Heilsida: kr 9 000,-
Ilegg til avisa: kr 1,00 pr. stk.

Alle prisar er eks. mva. Ved lysing i fleire nummer kan vi diskutere særskilde avtalar.

Stofffrist nr. 5 – 2019:
5. november

RETURADRESSE:

Noregs Mållag
Lilletorget 1
0184 OSLO

Nr. 4 • september 2019

Norsk Tidend

Framhald av *Fedraheimen* og *Den 17de Mai*

Bare Jon Fosse kan dikte slik!

VG i meldinga av det nye Fosse-verket «Septologien»

PÅ TAMPEN

ME TRENG ALLE kontakt. Nokon som kan halda rundt oss på ein vond gråværsdag, eller få ein klem av når det brusar i blodet, og alt du treng er nokon å feira saman med. Som kan halda deg i handa eller stryka deg over ryggen, som du kan sitte tett inntil i sofaen eller dansa med i dusjen. Kor stort behovet er, varierer nok, men me treng det, alle saman, sjølv om dei som får desse behova tilfredsstilt dagleg, kanskje ikkje tenker så mykje over det.

DET ER FØRST når det forsvinn at ein verkeleg får kjenna på kor viktig denne kontakten er. Ein partner som døy, ein nær ven som flyttar vekk, eller eit samlivsbrot kan alle vera utløyssande årsaker. Eller noko så trivielt som turnélivet, som er min arena for kontaktmangel. Det er fint å kunna leva av skrivning og formidling, men same kor privilegert dette livet er, kjem eg ikkje unna at eg stort sett reiser rundt i landet åleine. Ungdommane som eg møter – og lærarane òg, for så vidt – har eg ingenting å utsetja på. Ikkje bibliotekarane heller. Men noko særleg nærkontakt blir det ikkje. Når ein turnerer i ungdomsskulen, er det trass alt ikkje lov med «groupies».

LITT KONTAKT KLARER eg likevel å snika meg til når eg er ute på landevegen. Alt det kostar, er litt pengar og litt hår. Medan andre finn det dei treng hos ein hest eller ein hund, om den menneskelege kontakten manglar, går nemleg eg til frisøren. Der får eg vaska håret, massert hovudbotnen og blir generelt stelt godt med i ein halvtimes tid før eg går ut og kan fortsetja livet med opplada batteri. Noka permanent løysing er det ikkje, men der og då gjer det nytten. Eg berre lukkar auga og tar imot, den stunda det varer. Og akkurat då er eg ikkje åleine.

EG SA EIN gong at det å gå til frisør – og særleg dei gongene eg berre går dit for å stussa skjegget og vaska håret – er det nærmaste me kjem sosialt akseptert sex-kjøp her i landet. Smartingen eg snakka med, svarta at eg tok feil. Det er det nemleg Tinder Pluss som er, meinte han.

MEN TRU MEG: Eg har hatt Tinder Pluss, og det funkar til sitt formål. Men du kan ikkje berre setja deg ned og lukka auga, medan nokon tar seg av deg. Dessutan kan sjølv gifte familiefedrar gå til frisøren, utan å bli sett stygt på. Eg hadde valt frisøren kva dag som helst.

ANDERS TOTLAND

<https://totlanders.wordpress.com/blog>

GJÆV PRIS: Linda Eide vann Storegutprisen for si formidlingsevne som nynorsk- og dialektbrukande journalist, programleiar, forfattar og scenekunstnar under Litteraturdagane i Vinje. Foto: Skjalg Ekeland / Vinjesenteret

Linda Eide vann Storegutprisen

Linda Eide var den glade vinnar av Storegutprisen under Litteraturdagane i Vinje.

NT – I lang tid gjekk eg rundt og ynskte eg var ein liten gut, og no fekk eg bli Storegut, jubla Linda Eide under utdelinga av prisen på Litteraturdagane i Vinje i august.

NT Eide fekk prisen for si eineståande formidlingsevne som nynorsk- og dialektbrukande journalist, programleiar, forfattar og scenekunstnar, noko som har gjeve henne eit stort publikum her til lands, skriv Vinjesenteret.

NT – Ho stråler ut noko folkeleg og jordnært, er lite sjølvhøgtideleg, men samstundes med ein integritet, noko verdig som alltid synest vera med henne, sa juryleiar Stein Versto.

NT Han streka under at Eide er kompromisslaus i saker ho ser som viktige, ikkje minst når det gjeld språk.

NT Storegutprisen for god bruk av nynorsk har vore delt ut sidan 2002.

MPK